אידישע וואַרט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

וועטער: אפטייסטן קלאר און מילדער

זון אויפגאנג — 6.42.
זון אונטערגאנג — 6.33.

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאג

Vol. 21, No. 54. Winnipeg, Tues March 17, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג

דינסטאג, כח׳ אדר, תרצ״א.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY MAR 24 1931 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

פעלאכן אין די אראבישע דערפער ווערן ווידער געהעצט קעגן אידן

קלאגגען ווערן פארשפרייט אז אידן פאנגען אראבישע קינדער און אז דער „אידישער קעניג" איז געקומען פארכאפן ירושלים. — גראנד מופטי אפגעפאלן קיין עגיפטן

(ספעציעלע טעלעגראמע צו „דאס אידישע וואָרט" פון „איטא")

ירושלים, מארט 17 (איטא). — דער גראנד־מופטי איז נעכטן אפגעפאלן קיין עגיפטן, ווי עס ווערט באהויפטעט, אויף א פאליטישער מיסיע. עס איז זייער מעגלעך, אז זיין רייזע האט צו טאן מיט דעם נייעם באיקאט קעגן אידן ווא״ס די אראבישע פיערער האבן אנגעפאנגען.

גלייכצייטיק הויבן אן אנקומען ידיעות פון די פארווארפענע אראבישע דערפער, אז דארטן ווערט איצט אנגעפירט א ביין־ווייליקע אנטי־אידישע אגיטאציע, וואס איז מער עגלעך צו פארגאס העצעס. די אגיטאטארן באנוצן זיך הויטזאכלעך מיט׳ן בלבול, אז „אידישער קעניג" איז אנגעקומען אין ארבעט מיט אראבישע קינדער, און אז דער „אידישער קעניג" איז אנגעקומען קוימען קיין פאלעסטינע צו פארכאפן ירושלים.

דאס לעצטע באציט זיך קאנסטיק אויף דר. ווייצמאנס באזוך אין ארץ־ישראל. די אראבישע צייטונג „אל אקראם" באריכטעט, אז א פארזוך ווערט געמאכט צו באוועגן די פעלאכן צו קאנצענטרירן זיך אין ירושלים.

ירושלים, מארט 17 (איטא). — די אראבישע סקווארטערן, וועלכע האבן געקאנן באדייטענדיג לאנד חלקים אין בייסאנארע, גרייטן זיך צו לאזן אין דער רעגירונג, אז זיי קאנען ניט צולאז די שטיר־ערן וואס ווערן פון זיי געפאדערט פון זיי זיינען גרייט צוריקצוקערן דאס לאנד צו דער מלוכה.

בערנארד שאו א גאסט אין א״י

ירושלים, מארט 17 (איטא). — בערנארד שאו, וועלכער איז איצט אויף א באזוך אין ארץ־ישראל, האט נעכטן באזוכט לארד מעלטשעטס גוט אין מגדל, וואו ער איז אויפגענומען געווארן פון לוידי ערלין, וועלכע איז איצט אויף א באזוך אין איר פאטערס גוט.

(::)

קינד אפגעבריט זיך אין איר היים אין זודיקע וואסער

אידיס מאלנאר, 2־יאריקע טאכטער פון מר. און מרס. דזש. מאלנאר, סוגיט 12, 700 מיין סטריט, אין אן שפיצאל אין א קריטישן צושטאנד, ווי א רעזולטאט פון אן עקספרעדנט וואס האט מיט איר פאסירט, ווען זי איז אריינגעפאלן אין אן עמער זודיקע וואסער.

מרס. מאלנאר האט געבראכט אן עמער זודיקע וואסער פון קעלער צו באדן אירע צוויי קינדער, אידיס און איר 4־יאריקע שוועסטערל נענסי. זי האט געלאזן די קינדער אין באד־צימער אין איז אוועק אין אן אנדער צימער צו ברייננען זייערע נאכט קליידער, און אידיס איז דערווייל אריינגעפאלן אין עמער און האט זיך צעברוין.

(::)

היינט לעצטע לעקציע פון גינא מעדעם

ריידנדיק ווענן דעם „פינף יאריקן פלאן און די אידישע מאסן אין סאוועטן פארבאנד" האט גינא מעדעם נעכטן אוונט צויבערט דעם גרויסן עולם אין זאל פון פרייהייט טעמפל מיט איר געלענצנדער לעקציע וואס זי האט געהאלטן ארום צוויי שטונדן צייט.

אזוי ווי א קינסטלער, א מאלער מיט א פינזל, אזוי האט זי מיט איר אפטיקער אידיעשער שפראך אין מיט א חוש פון טי־פער פארשטענדעניש געמאלן דעם קלאר־סאלן, ריזיקן אויפטו פון דער סאוועטן רעגירונג אין פארבינדונג מיט דעם פינף יאריקן פלאן. יעדע מינוט פון איר לעקציע האט געבראכט מיט זיך עמוואס נייעס און אינטערעסאנטעס פאר׳ן עולם.

היינט, 8.30 אוונט, וועט גינא מעדעם האלטן איר לעצטע לעקציע אין פרייהייט טעמפל אויף דער טעמע: „די פרוי אין סאוועטן פארבאנד".

(::)

„שטאט קאמיטעט" כא־שליסט צו ברייננען כאלד נייעם רב

א מיטינג פון דער עקזעקוטיווע פון דעם שטאט קאמיטעט איז אפגעהאלטן געווארן נעכטן ביינאכט אין דער היים פון מר. מ. וו. טרילער. פארשיידענע ענ־יגס זיינען פארהandלט געווארן בנוגע דער פליישע פראגע און לויט די פארהאנד־לונגען איז כמעט ווי זיכער אז דער שטאט קאמיטעט וועט ברייננען אין ווי־ניפעג א רב אויף פסח.

עס איז אויך באשלאסן געווארן אז מיט דער רעזיגנאציע פון מרס. א. אלע־ניק, אלס פרעזידענטן פון דער פרויען אקזיליערי, נעמט די שטאט קאמיטע פון זיך אראפ די אחריות פאר אירע ווייב־טערדיקע טאטן אין אלע אנגעלעגנהייטן פון דער שטאט קאמיטע.

נעכטן אוונט איז אויך אפגעהאלטן געווארן א פארזאמלונג פון אלע פרויען פון שטאט קאמיטעט וואו א לעבהאפטע דיסקוסיע איז אנגענאנגען וועגן דער ווייב־טערדיקע טעטיקייט פון דער פרויען אר־גאניזאציע. עס איז אויך באשלאסן גע־וואָרן צו פארזוכן אן אלגעמיינע פאר־זאמלונג פון פרויען מיטן צוועק צו דער־ווייל א נייע פרעזידענטן.

אמעריקע פארמאכט אי־רע טירן פאר אינדוס־טריעלע סטודענטן

(ספעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך „איטא")

וואשינגטאן, ד. ק., מארט 17 (איטא). אויסלענדישע אינדוסטריעלע סטודענטן, וועלכע קומען אין די פאראייניקטע שטאטן מיט׳ן צוועק צו קרינען דערפארונג אין זייערע פאכן, וועלן מער ניט אריינגעלאזן ווערן אין לאנד, אויף א באפעל פון ארבעטס סעקרעטאר דאוק.

דער אפשטעל איז א צייטווייליקער, און ווי עס ווערט דערקלערט, איז דעם סעקרעט־טארס האנדלונג נאך א שריט אין דער פארלייכטערונג פון דער ארבעטסלאזיקייט לאנד אין לאנד.

ווי עס ווערט באהויפטעט, זיינען איר־ניקע יארן אריינגעלאזן געווארן ביז 200 אזעלכע סטודענטן.

(::)

נעפינען טיר פון נכוכד־נצר׳ס פאלאץ

באסרא, איראק, מארט 17. — דער פראנצויזישער ארגעאלאג, רענע וואטעלאן, וועלכער מאכט אויסגראבונגען אין קיש, ביים ברעג פון׳ם טייך פרת, ארום נבר כדנצר׳ס קבר, האט אנטדעקט די טיר צום קעניגס פאלאץ ניט ווייט פון זיין קבר.

עס זיינען אויך אנטדעקט געווארן פערצן קאלאנעס, איינשליסנדיק צוויי פיינע בוסטן פון׳ם קעניג, מיט קרוינען איבער די געקרויזטע האר.

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

דינסטאג מארט, 17

שוועסטער־אוונט ביי מוטער־פאראיין פון ת״ת. פארטראג פון דר. שוביז, 8 נ.מ., אין ת״ת.

„באָרד מיטינג" פון יוגנד פרויען סיס־טערהוד, 2.30 נ.מ., אין י. מ. ה. א. זאל.

ערשטע פון סעריע לעקציעס איבער אנטשטיאונג פון איד. ארב. קלאס ביי בר. 2 פוע״צ, 8 אוו., 240 מאניטאבא עוו.

ב. שערמאן: ריכטונגען און שטרייט־פראגן אין דער קאמוניסטישער באוועגונג, פונקט 9 אוונט, אין קליינעם פרץ־זאל.

מוטער פארזאמלונג 8 אוונט אין נאצ. העברייאישער שול.

פארזאמ. פון פוע״צ פרויען קלוב 8.30 אוו., אין פאלקס שול. באריכט פון חנה טשיזשיק אונטערנעמונג.

מיטוואך, מארט 18

קאנצערט פון גן ילדים פון ת״ת 7 אוו., אין ת״ת.

איליסטר. לעקציע פון אלד. גרעי וועגן שטאט פארוואלטונג ביי פארזאמ. פון מר טער פאר. פון פרץ שול, 8 אוו. אין שול.

פארזאמלונג פון בנות־שלום סאסייטי, 8 נ.מ., אין נייער ת״ת.

פרייטאג, מארט 19

3טע און לעצטע אויפפירונג פון „רי־ווערסייד דרייוו", אין קווינס טעאטער.

ש. ראפאפארט ביי ארב. אויידיטאריע יוגנט ליגקע פוע״צ. „60 יאריקער יובילײ פון פאריזער קאמ." 8 נ.מ. אין פרץ אינסט פון פאריזער קאמ.

10־יאריקער תל־חי מעמאריאל אוונט אין הנוער העובד לאקאל, 8.30 אוו., יזבר, בילדער און אפשאצונג.

זונטאג, מארט 22

קאנצערט אראנזשירט פון מוטער פאר־איין א. ר. פ. ס. שול, אין פעלעם טעאטער

אלגעס, פארזאמ. פון בני יעקב, 3 נ.מ., אין נייער ת״ת.

מאנטאג, מארט 23

אלגעס. פארזאמ. אין וואלז פון פרויען שטאט קאמיטעט אין בית אברהם שול, 46 טשארלס סטריט, 8 אוונט.

דינסטאג, מארט 24

ריכטער האמילטאן ביי מוטער פאראיין פון א. ר. פ. ס. שול „קינדער פארברע־בער", 8.30 אוו., אין פרייהייט טעמפל.

פרייטאג, מארט 27

פייערונג פון פאריזער קאמ., 8.30 אוו., אין פר. טעמפל—איד. ארב. קולט. צענטער

זונטאג, מארט 29

וואלז און פינאנצ. באריכט ביי אינד. בני אברהם פרי לאאן אסן., 12 בייטאג אין פרייהייט טעמפל.

מאקענזי קינג אטאקירט אין לאנגער רעדע דער רעגירונגס פאליטיק

טראגט אריין אמענדמענט צו רעדע פון טראן. באהויפטנדיק, אז דער רעגירונגס פאליטיק פירט צו א פארגרעסערונג פון דער ארבעטסלאזיקייט

אטאוואַ, מארט 17. — אין א רעדע וואס האט געדויערט פיר מיט א האלבער שעה, — איינע פון די לענגסטע רעדעס געהערט אין דיזן פאר יארן, — האט מאַ־קענזי קינג, פירער פון די ליבעראלן, גע־עפנט נעכטן זיין אטאקע אויף דער רעגי־רונג. ער האט זיינע פיילן הויפטזאכלעך געצילט קעגן פרעמיער בענעט אליין און האט קריטיקירט דעם פרעמיערס שטעלונג ביי דער אימפעריאלער קאנפערענץ אין אטאוואַ. האט געפירט, ווי ער מיינט, צו א דורכפאל.

דיין רעדע האט מר. קינג פארענדיקט מיט זיין פארשלאג פון אן אמענדמענט צו דער רעדע אין טראן, אין וועלכן עס ווערט אויסגעדריקט די מיינונג, אז דער רעגי־רונגס פאליטיק פארערגערט די שווערע לאגע פון די פארמערס און פארגרעסערט די ארבעטסלאזיקייט. דער אמענדמענט איז געשטיצט געווארן פון בשארלס סטיר ארט, געווענענער אינערן מיניסטער.

דאס הויז אין די גאלעריעס זיינען גע־ווען נעפאקט ווען די ערשטע רעגלמעסיקע זיצונג פון׳ם הויז האט זיך געעפנט. פרע־מיער בענעט איז געווען די נאנצע צייט פון דער רעדע און האט בלויז געמאכט עטלאכע באמערקונגען. צום סוף האט ער פארגעשלאגן די שליסונג פון דער זיצונג, און ער וועט היינט נעטפערן אויף מר.

קינגס אטאקע.

מר. קינג האט באזונדערס אטאקירט פרעמיער בענעט פארשלאג ביי דער אימ־פעריאלער קאנפערענץ, „וואס איז געווען ווי אן אולטימאטום ערב א מלחמה". ער האט געזוכט אריינצומישן זיך אין דער אינערלאכער פאליטיק פון גרויס בריטא־ניע און האט „געמאנדלט קינדיש". ער האט פארארגעזאגט דעם דורכפאל פון דער קריטיקער קאנפערענץ אין אטאוואַ, אויב מר. בענעט וועט ניט ענדערן זיין שטעלונג צו דער פראגע, און ער האט גע־וואָרנט, אז דאס דראען מיט א געפאר פאר די וויטערדיקע באציאונגען צווישן די מיטגלידער פון דער אימפעריע.

מר. קינג האט אויך קריטיקירט די עמבארגא קעגן רוסישע סחורות. דערמיט האט ער געזאגט, וועט קאנאדע ניט פאר־בעטערן איר מארק, נאר, פארקערט, עס קאן פירן צו דעם, אז סאוועט רוסלאנד זאל זיך נוקם זיין פארניכטנדיק קאנאדער ווייץ מארק.

מר. קינג האט אנגעצייגט, ווי די לאנג אין לאנד איז פארערגערט געווארן זינט מר. בענעטס רעגירונג אין אריין אין מאכט, און האט דערקלערט, אז דער רע־גירונגס פאליטיק מוז פירן צו שלעכטע רעזולטאטן פאר׳ן לאנד.

וופג. עלעקטריק קאָ. דארף געצוואונ־גען ווערן צו דערפילן פארפליכטונגען ווערט דערקלערט אין לעגיסלאטור

די פארדערונג איז געמאכט געווארן אין דער לעגיסלאטור נעכטן, אז די וויניפעג עלעקטריק קאמפ. זאל געצוואונגען ווערן אויסצופילן איר ערשטן קאנטראקט מיט דער שטאט, — צו נעבן גוטע באריכטונג און ביליקע „קאר פערס".

די פארדערונג איז געמאכט געווארן פון דזש. ט. הענ, קאנסטרוואטויער מיסנליי פון וויניפעג, ווען דער בורדשעט פון׳ם מר־ניציפאל קאמישאנער אין פארהאנדלט געווארן. ער האט געזאגט, אז די „פאב־ליק יוטיליטי קאמישאן" האט ניט גע־דארפט האבן דאס רעכט צו ענדערן די קאנטראקטן צווישן דער שטאט און דער קאמפאני.

דזשאן קווין, ארבעטער פירער, האט אויף שארף קריטיקירט די קאמפאני און די „פאבליק יוטיליטי" קאמיסיע פאר איר באהאנדלונג אזוי מילד די קאמפאני.

די דעבאטע איז געעפנט געווארן פון וו. איינוענס, ארבעטער, וועלכער האט באדיי־ערט, וואס די וויניפעג עלעקטריק קאָ. ווי עס זעט אויס, קאן טאן אלץ וואס זי וויל, און הבערן די „פעירס", מיט׳ן הסכם פון דער „פאבליק יוטיליטי קאמי־שאן", ווען נאר זי פארלאנגט עס.

אויף דער זיצונג האט קאל. מייליאר, פירער פון די קאנסערוואטיוון, באקלאגט זיך, וואס איז די „מואוויס" ווערן אפט געצייגט ביילדער וואס פאסן זיך ניט פאר קינדער, און וואס ס׳איז ניטא קיין פאר־פאס פאר קינדער צו באזוכן בילדער קלאר־סיפיציירט ווי „ספעציעלע", אויב נאר זיי באצאלן דעם פריין פאר דערוואקסענע.

בריטישע רעגירונג ווי־דער נעשלאגן, וועט אבער ניט רעזיגניר

לאנדאן, מארט 17. — מיט 246 שטי־מען צו 242 איז די ארבעטער רעגירונג נעכטן געשלאגן געווארן אין הויז, ווען זי האט אן איר וואל רעפארם פארגע־שלאגן אפצושאפן די ספעציעלע אונייווער־סיטעט מאנדאטן. דער דורכפאל איז גע־קומען א ראנק רעם, וואס סער דזשאן סוביעקטיווע אפשאצונגען, — יעדער איי־נער קומט מיט זיין מיינונג: וואס איז גרינדלאך סותר דעם צווייטנס: עס וועט דעם זיף, אויף וואס דער האט קאנצענ־טרירט זיין אויג.

איך האב אבער מיט אמת׳ן פארגעניגן נעהערט קארגע צוויי שעה גינא מערעסט באניינסטערטן באריכט וועגן סאוועטן רוס־לאנד.

זי רעדט זייער שיין. זי באצויבערט מיט איר פערזעגלאנכקייט. איר אידיש, ראכט זיך מיט א קורלענדישן אקצענט, איז פלו־סיק און ראפטיק. זי רעדט מיט זיכערקייט און איבערצייגונג, זי האט אן איידעלן חוש פאר הומאר.

נו, זעען זעט זי בלויז דעם גן־ערן. ס׳איז ערגעץ דא א שטיקל ניהנום פאר די רש־עים, אבער דאס האט דאך צו אונז ניט קיין שייכות.

אזן בודיקעס זיינען „בוריקלאך", און בולבעס —„קארטאפעלאך", איינגעפאסט אין פראכטפולע רעמעלאך. פשוט׳ע טאגי טעגלאכע קליניקייטן ווערן פארוואנדלט אין פראכטפולע פעפעס.

אזן אין ביר־בידזשאן דארף מען נאר אריינשטעקן א לאפעטע אין דער ערד און ארויסציען גאלד.

אזן — דאס איז דאך אלץ אמת, — ווען איר פאקוסט אייער אויג אויף א כא־שטימטן פונקט . . .

נאטירלאך, קומט עס במילא אויס, אז די מענשן וואס קוקן אויף א וועלכן ס׳איז אנדער ווינקל פון׳ם סאוועטישן לעבן זיי־נען שונאים, אזן אז שונאים זיינען פאר־קויפטע נשמות, עובדי קאמוניזם, ליגנער, שווינדלער, — אזן ס׳איז בלויז א פראגע, ווייפל ווער פון זיי קריגט געצאלט פון׳ם קאפיטאליזם פאר דער שמוציקער ארבעט.

ניין, זי איז צו ראפינירט צו באנוצן זיך מיט דער „פרייהייט" שפראך, אבער דאס איז דער געדאנק וואס זי דריקט אויס. מער וועגן דעם — מארגן.

אנב - אורחא

פון מארק

עס ווענדעט זיך, ווי איר קוקט

א מלחמה באטראכט מיר, „בירגערלא־כע פאסיפיסטן" ווי א גרויסן אומגליק. מיר זעען אין איר דאס העסלאכע, די שמו־ציקע, פארווערימטע טראנשייען, די מענ־שען וואס ווערן פארוואנדלט אין חיות, הינטער די טראנשייען — אלמנות, יתו־מים, עלנטע מוטערס, אומגליק, אומגליק...

אבער מלחמה האט אויך שיינע שטריכן, אויב איר זוכט זיי. ס׳איז דא, למשל, העל־דישקייט, איבערגעגעבנהייט און גלאט עט־וואס גראנדיעזעס, ווי אין יעדער סטיכי־שער קראפט.

אין אויב איר זייט, למשל, א דיכטער מיט אן אויג און א געפיל פאר די דאזיקע שיינע זאכן, קאנט איר פארמאכן אייער 2טן אויג אויף אלע מיאוס׳קיין פון מלחמה פאקוסן אייער איינציקן אויג אויף אט די שיינקייטן און אנשרייבן א פאעמע אדער א היכן צו דער מלחמה.

אזעלכע פאעמעס זיינען דא א סך אין דער וועלט ליטעראטור, און ווי איר זאלט ניט זיין א פארדאמטער פאסיפיסט, לייד־ענט איר זיי אפט מיט דעם גרעסטן פאר־געניגן.

***

אדער לאמיר רייד וועגן פשוט׳ערע זאכן.

א בוריק איז אן איינפאך געוויקס, אן פרעטענזיעס. געוויינלאך האקט מען עס אויף געמיינעם באראטש אדער מען מאכט דערפון דאסל אויף בריין.

א קארטאפל איז גאר א פלעריאנישע באשעפענעיש. ס׳הייסט ביי אונז מיט׳ן „פראסטבאראדעס" נאפיין „בולבע", א קבצנ׳ישער מאכל.

אבער אז פון בוריק ווערט „בוריקל", און פון בולבע „קארטאפעלע", איר שאכט זיי ארום און דערלאנגט זיי אויף א זילבער־נעם טאג, אדער איר מאלט זיי אויס אויס׳ן ליינוטן אין לעבעדיקע פארבן און ראכט איין דאס בילד אין א באנילדטער ראם. — קאנט איר דאס דערלאנגען אויס׳ן ביינסטן טיש אדער באפיצן דערמיט דעם פיינסטן פאלאץ.

***

אדער לאמיר גאר נעמען, ניט ביים עסן דערמאנענדיק, א חזיר.

דער דאלער־אלף, כידוע, איז דער סימ־באל פון אומרייניקייט און כאזעריי.

אבער אט האבן מיר דא אנומלט דער־מאנט וועגן א בילד אויפ׳ן שער־בלאט פון דער לעצטער אויסגאבע פון דעם אי־דישן ארגאן (אין רוסיש) פון׳ם „אזעט": א באערדלטער עלעטערער אידישער פוי־ער, מיט א חזיר׳ל אויפ׳ן האנט.

אזן ביידע, אי דער איד, אי דאס חזיר׳ל „שמייכלען".

דא פאלט שוין אוועק אונזער גאנצער איינגעוואָרצלטער דורך פינסטערע דורות פאראורטייל קעגן דעם חזיר.

דאס איז א פראכטפול בילד, וואס דערהויבט אונז גייסטיק. עס הייסט, אז דער „אנב" דעם חזיר׳ס גרעסטער שונא, האט מיט אים שלום געמאכט אזן לעבט מיט אים גוטבערודעריש.

די רעוואלוציע, הייסט עס, האט שלום געמאכט צווישן דעם אירן אזן דעם חזיר.

זעט איר, וואס מען קאן מאכן אפילו פון א חזיר, — א גרויסן סימבאל . . .

***

אלץ היינגט אפ אן דעם, מיט וועלכן אויג איר קוקט אויף דאכן אזן אויף וועלכן פונקט איר קאנצענטרירט אייער בליק.

אויב דאס איז ריכטיק בנוגע קליי־נייקייטן, אז דאס אוואדע אמת בנוגע אזעלכע גראנדיעזע דערשיינונגען, ווי סא־וועט וועלכאנד.

דארטן איז דא פלאץ פאר יערן אויג, פאר יערן קינסטלערישן פעגזל, פאר יערער נוגונג אזן פאר יעדער מיינונג.

ארומכאפן די נאנצע זאך אין איר רי־זיקן פארגעס איז קיין איינציקער מענש ניט בכה, — ניט פאר א יאר אזן ניט פאר צוויי. אזן אוואדע קאנען די אקטיאָרן וואס שפילן די דראמע ניט זעען זיך אליין אויף דער בינע.

די געשיכטע מיט איר אביעקטיוון אויג וועט אפשר ערשט אין דורות ארום קאנען געהעריק אפשאצן דעם גראנדיעזן עקספע־ר׳מענט.

דערווייל אבער באקומען מיר זייער סובייעקטיווע אפשאצונגען, — יעדער איי־נער קומט מיט זיין מיינונג: וואס איז גרינדלאך סותר דעם צווייטנס: עס וועט זיך, אויף וואס דער האט קאנצענ־טרירט זיין אויג.

***

איך האב אבער מיט אמת׳ן פארגעניגן נעהערט קארגע צוויי שעה גינא מערעסט באניינסטערטן באריכט וועגן סאוועטן רוס־לאנד.

זי רעדט זייער שיין. זי באצויבערט מיט איר פערזעגלאכקייט. איר אידיש, ראכט זיך מיט א קורלענדישן אקצענט, איז פלו־סיק און ראפטיק. זי רעדט מיט זיכערקייט און איבערצייגונג, זי האט אן איידעלן חוש פאר הומאר.

נו, זעען זעט זי בלויז דעם גן־ערן. ס׳איז ערגעץ דא א שטיקל ניהנום פאר די רש־עים, אבער דאס האט דאך צו אונז ניט קיין שייכות.

אזן בודיקעס זיינען „בוריקלאך", און בולבעס —„קארטאפעלאך", איינגעפאסט אין פראכטפולע רעמעלאך. פשוט׳ע טאגי טעגלאכע קליניקייטן ווערן פארוואנדלט אין פראכטפולע פעפעס.

אזן אין ביר־בידזשאן דארף מען נאר אריינשטעקן א לאפעטע אין דער ערד און ארויסציען גאלד.

אזן — דאס איז דאך אלץ אמת, — ווען איר פאקוסט אייער אויג אויף א כא־שטימטן פונקט . . .

***

נאטירלאך, קומט עס במילא אויס, אז די מענשן וואס קוקן אויף א וועלכן ס׳איז אנדער ווינקל פון׳ם סאוועטישן לעבן זיי־נען שונאים, אזן אז שונאים זיינען פאר־קויפטע נשמות, עובדי קאמוניזם, ליגנער, שווינדלער, — אזן ס׳איז בלויז א פראגע, ווייפל ווער פון זיי קריגט געצאלט פון׳ם קאפיטאליזם פאר דער שמוציקער ארבעט.

ניין, זי איז צו ראפינירט צו באנוצן זיך מיט דער „פרייהייט" שפראך, אבער דאס איז דער געדאנק וואס זי דריקט אויס. מער וועגן דעם — מארגן.

מאנב - אורחא

פון מארק

עס ווענדעט זיך, ווי איר קוקט

א מלחמה באטראכט מיר, „בירגערלא־כע פאסיפיסטן" ווי א גרויסן אומגליק. מיר זעען אין איר דאס העסלאכע, די שמו־ציקע, פארווערימטע טראנשייען, די מענ־שען וואס ווערן פארוואנדלט אין חיות, הינטער די טראנשייען — אלמנות, יתו־מים, עלנטע מוטערס, אומגליק, אומגליק...

אבער מלחמה האט אויך שיינע שטריכן, אויב איר זוכט זיי. ס׳איז דא, למשל, העל־דישקייט, איבערגעגעבנהייט און גלאט עט־וואס גראנדיעזעס, ווי אין יעדער סטיכי־שער קראפט.

אין אויב איר זייט, למשל, א דיכטער מיט אן אויג און א געפיל פאר די דאזיקע שיינע זאכן, קאנט איר פארמאכן אייער 2טן אויג אויף אלע מיאוס׳קיין פון מלחמה פאקוסן אייער איינציקן אויג אויף אט די שיינקייטן און אנשרייבן א פאעמע אדער א היכן צו דער מלחמה.

אזעלכע פאעמעס זיינען דא א סך אין דער וועלט ליטעראטור, און ווי איר זאלט ניט זיין א פארדאמטער פאסיפיסט, לייד־ענט איר זיי אפט מיט דעם גרעסטן פאר־געניגן.

***

אדער לאמיר רייד וועגן פשוט׳ערע זאכן.

א בוריק איז אן איינפאך געוויקס, אן פרעטענזיעס. געוויינלאך האקט מען עס אויף געמיינעם באראטש אדער מען מאכט דערפון דאסל אויף בריין.

א קארטאפל איז גאר א פלעריאנישע באשעפענעיש. ס׳הייסט ביי אונז מיט׳ן „פראסטבאראדעס" נאפיין „בולבע", א קבצנ׳ישער מאכל.

אבער אז פון בוריק ווערט „בוריקל", און פון בולבע „קארטאפעלע", איר שאכט זיי ארום און דערלאנגט זיי אויף א זילבער־נעם טאג, אדער איר מאלט זיי אויס אויס׳ן ליינוטן אין לעבעדיקע פארבן און ראכט איין דאס בילד אין א באנילדטער ראם. — קאנט איר דאס דערלאנגען אויס׳ן ביינסטן טיש אדער באפיצן דערמיט דעם פיינסטן פאלאץ.

***

אדער לאמיר גאר נעמען, ניט ביים עסן דערמאנענדיק, א חזיר.

דער דאלער־אלף, כידוע, איז דער סימ־באל פון אומרייניקייט און כאזעריי.

אבער אט האבן מיר דא אנומלט דער־מאנט וועגן א בילד אויפ׳ן שער־בלאט פון דער לעצטער אויסגאבע פון דעם אי־דישן ארגאן (אין רוסיש) פון׳ם „אזעט": א באערדלטער עלעטערער אידישער פוי־ער, מיט א חזיר׳ל אויפ׳ן האנט.

אזן ביידע, אי דער איד, אי דאס חזיר׳ל „שמייכלען".

דא פאלט שוין אוועק אונזער גאנצער איינגעוואָרצלטער דורך פינסטערע דורות פאראורטייל קעגן דעם חזיר.

דאס איז א פראכטפול בילד, וואס דערהויבט אונז גייסטיק. עס הייסט, אז דער „אנב" דעם חזיר׳ס גרעסטער שונא, האט מיט אים שלום געמאכט אזן לעבט מיט אים גוטבערודעריש.

די רעוואלוציע, הייסט עס, האט שלום געמאכט צווישן דעם אירן אזן דעם חזיר.

זעט איר, וואס מען קאן מאכן אפילו פון א חזיר, — א גרויסן סימבאל . . .

***

אלץ היינגט אפ אן דעם, מיט וועלכן אויג איר קוקט אויף דאכן אזן אויף וועלכן פונקט איר קאנצענטרירט אייער בליק.

אויב דאס איז ריכטיק בנוגע קליי־נייקייטן, אז דאס אוואדע אמת בנוגע אזעלכע גראנדיעזע דערשיינונגען, ווי סא־וועט וועלכאנד.

דארטן איז דא פלאץ פאר יערן אויג, פאר יערן קינסטלערישן פעגזל, פאר יעדער נוגונג אזן פאר יעדער מיינונג.

ארומכאפן די נאנצע זאך אין איר רי־זיקן פארגעס איז קיין איינציקער מענש ניט בכה, — ניט פאר א יאר אזן ניט פאר צוויי. אזן אוואדע קאנען די אקטיאָרן וואס שפילן די דראמע ניט זעען זיך אליין אויף דער בינע.

די געשיכטע מיט איר אביעקטיוון אויג וועט אפשר ערשט אין דורות ארום קאנען געהעריק אפשאצן דעם גראנדיעזן עקספע־ר׳מענט.

דערווייל אבער באקומען מיר זייער סובייעקטיווע אפשאצונגען, — יעדער איי־נער קומט מיט זיין מיינונג: וואס איז גרינדלאך סותר דעם צווייטנס: עס וועט זיך, אויף וואס דער האט קאנצענ־טרירט זיין אויג.

***

איך האב אבער מיט אמת׳ן פארגעניגן נעהערט קארגע צוויי שעה גינא מערעסט באניינסטערטן באריכט וועגן סאוועטן רוס־לאנד.

זי רעדט זייער שיין. זי באצויבערט מיט איר פערזעגלאכקייט. איר אידיש, ראכט זיך מיט א קורלענדישן אקצענט, איז פלו־סיק און ראפטיק. זי רעדט מיט זיכערקייט און איבערצייגונג, זי האט אן איידעלן חוש פאר הומאר.

נו, זעען זעט זי בלויז דעם גן־ערן. ס׳איז ערגעץ דא א שטיקל ניהנום פאר די רש־עים, אבער דאס האט דאך צו אונז ניט קיין שייכות.

אזן בודיקעס זיינען „בוריקלאך", און בולבעס —„קארטאפעלאך", איינגעפאסט אין פראכטפולע רעמעלאך. פשוט׳ע טאגי טעגלאכע קליניקייטן ווערן פארוואנדלט אין פראכטפולע פעפעס.

אזן אין ביר־בידזשאן דארף מען נאר אריינשטעקן א לאפעטע אין דער ערד און ארויסציען גאלד.

אזן — דאס איז דאך אלץ אמת, — ווען איר פאקוסט אייער אויג אויף א כא־שטימטן פונקט . . .

***

נאטירלאך, קומט עס במילא אויס, אז די מענשן וואס קוקן אויף א וועלכן ס׳איז אנדער ווינקל פון׳ם סאוועטישן לעבן זיי־נען שונאים, אזן אז שונאים זיינען פאר־קויפטע נשמות, עובדי קאמוניזם, ליגנער, שווינדלער, — אזן ס׳איז בלויז א פראגע, ווייפל ווער פון זיי קריגט געצאלט פון׳ם קאפיטאליזם פאר דער שמוציקער ארבעט.

ניין, זי איז צו ראפינירט צו באנוצן זיך מיט דער „פרייהייט" שפראך, אבער דאס איז דער געדאנק וואס זי דריקט אויס. מער וועגן דעם — מארגן.

ווענדעט זיך, ווי איר קוקט

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

Vol. 21, No. 54. Winnipeg, Tues March 17, 1931.

פעלאכן אין די אראבישע דערפער ווערן ווידער געהעצט קעגן אידן

קלאגגען ווערן פארשפרייט אז אידן פאנגען אראבישע קינדער און אז דער „אידישער קעניג" איז געקומען פארכאפן ירושלים. — גראנד מופטי אפגעפאלן קיין עגיפטן

(ספעציעלע טעלעגראמע צו „דאס אידישע וואָרט" פון „איטא")

ירושלים, מארט 17 (איטא). — דער גראנד־מופטי איז נעכטן אפגעפאלן קיין עגיפטן, ווי עס ווערט באהויפטעט, אויף א פאליטישער מיסיע. עס איז זייער מעגלעך, אז זיין רייזע האט צו טאן מיט דעם נייעם באיקאט קעגן אידן ווא״ס די אראבישע פי־ערער האבן אנגעפאנגען.

גלייכצייטיק הויבן אן אנקומען ידיעות פון די פארווארפענע אראבישע דערפער, אז דארטן ווערט איצט אנגעפירט א ביין־ווייליקע אנטי־אידישע אגיטאציע, וואס איז מער עגלעך צו פארגאס העצעס. די אגיטאטארן באנוצן זיך הויטזאכלעך מיט׳ן בלבול, אז „אידישער קעניג" איז אנגעקומען אין ארבעט מיט אראבישע קינדער, און אז דער „אידישער קעניג" איז אנגעקומען קוימען קיין פאלעסטינע צו פארכאפן ירו־שלים.

דאס לעצטע באציט זיך קאנסטיק אויף דר. ווייצמאנס באזוך אין ארץ־ישראל. די אראבישע צייטונג „אל אקראם" באר־יכטעט, אז א פארזוך ווערט געמאכט צו באוועגן די פעלאכן צו קאנצענטרירן זיך אין ירושלים.

ירושלים, מארט 17 (איטא). — די אראבישע סקווארטערן, וועלכע האבן גע־קראגן באדייטענדיג לאנד חלקים אין בייסאנארע, גרייטן זיך צו לאזן אין דער רעגירונג, אז זיי קאנען ניט צולאז די שטיר־ערן וואס ווערן פון זיי געפאדערט פון זיי זיינען גרייט צוריקצוקערן דאס לאנד צו דער מלוכה.

בערנארד שאו א גאסט אין א״י

ירושלים, מארט 17 (איטא). — בער־נארד שאו, וועלכער איז איצט אויף א באזוך אין ארץ־ישראל, האט נעכטן באזוכט לארד מעלטשעטס גוט אין מגדל, וואו ער איז אויפגענומען געווארן פון לוידי ערלין, וועלכע איז איצט אויף א באזוך אין איר פאטערס גוט.

(::)

קינד אפגעבריט זיך אין איר היים אין זודיקע וואסער

אידיס מאלנאר, 2־יאריקע טאכטער פון מר. און מרס. דזש. מאלנאר, סוגיט 12, 700 מיין סטריט, אין אן שפיצאל אין א קריטישן צושטאנד, ווי א רעזולטאט פון אן עקספרעדנט וואס האט מיט איר פאסירט, ווען זי איז אריינגעפאלן אין אן עמער זודיקע וואסער.

מרס. מאלנאר האט געבראכט אן עמער זודיקע וואסער פון קעלער צו באדן אירע צוויי קינדער, אידיס און איר 4־יאריקע שוועסטערל נענסי. זי האט געלאזן די קינדער אין באד־צימער אין איז אויף אן אנדער צימער צו ברייננען זייערע נאכט קליידער, און אידיס איז דערווייל אריינגעפאלן אין עמער און האט זיך צעברוין.

(::)

היינט לעצטע לעקציע פון גינא מעדעם

ריידנדיק ווענן דעם „פינף יאריקן פלאן און די אידישע מאסן אין סאוועטן פאר־באנד" האט גינא מעדעם נעכטן א

THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
אידישע וואָרט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year
Established 1910 Phones: 55 409—62 213
Winnipeg — Manitoba

וועגן ווינניפעגער טראַמוויי סיסטעם

די געשעפטן פון ווינניפעגער טראַמוויי סיסטעם גייען שלעכט. דאָס איז קלאָר. פאַרשיידענע מיטלען ווערן אָנגענומען צו פאַרבעסערן די לאַגע, און צווישן זיי זיינען דאָ אַזעלכע, ווי שניידן די באַדינונג און העכערן די "פעירס". — מיטלען, וועלכע מוזן אומפאַרמיידלאַך פירן צו נאָך א קלענערן געבראָיך פון דעם פאַרקער־מיטל און, סוף־כל־סוף, צו נאָך ערגערע געשעפטן.

דאָס טראַמוויי פּראָבלעם איז ניט קיין ריין ווייניפּעגער. די זעלבע צרות זיינען דאָ אויך אין אַנדערע אַמעריקאַנער און קאַנאַדער שטעט. דאָס איז א פּועל־יוצא פון גוואַלדיקן וואוקס פון׳ם פּריוואַטן אוטאָמאָביל פאַרקער און דער גרויסער אַנטוויקלונג פון דעם טעקסי־קעב געשעפט. די צאָל פון די טראַם־וויי פאַסאַזשירן אין די קלענערע און מעסיקע שטעט האַלט אין איין פאַלן, אפילו ווען די שטאַטיקע באַפעלקערונגען וואַקסן.

דאָס מיינט אָבער נאָך ווייט ניט.. אַז דער טראַמוויי ווערט אָן אָפּ־געלעבטע זאַך. דער טראַמוויי פאַרבלייבט נאָך אַלץ אַן אומבאַדינגט נויטיקער פאַרקער־מיטל ניט נאָר פאַר דעם גרויסן טייל פון דער באַפעלקערונג וואָס באַזיצט ניט קיין אוטאָמאָביל, באַזונדערס די אַרבעטער. נאָר אויך פאַר די וואָס האָבן אייגענע אוטאָמאָביל. זייערע פרויען און קינדער. און אַפילו זיי אַליין, מוזן נאָך אַלץ אָנקומען צו טראַמוויי פון צייט צו צייט.

אָבער די טראַמוויי סיסטעמען פאַרלירן פאַרט א טייל פון זייערע געשעפטן צום אוטאָמאָביל, און כדי אַרויסצוהעלפן זיך צו דעקן די אייגענע דעפיציטן און צו מאַכן פּראָפיטן, כאַפּט מען זיך געוויינלאַך פאַר דעם לייכטסטן מיטל וואָס ליגט אַזוי אויבנאויף: מען פאַרערגערט די באַדינונג און מען העכערט די "פעירס". דאָס, ווי מיר האָבן געזאָגט, פירט צו דעם, אַז דער עולם זאָל זיך באַנוצן מיט׳ן טראַמוויי נאָך ווייניקער, און די הכנסות זאָלן ניט וואַקסן, נאָך נאָך ווייטער פאַלן.

די גאַנצע לאַסט פון אַזעלכע העכערונגען פאַלן געוויינלאַך אויף דעם אַרימערן אַרבעטער, וואָס מוז באַנוצן זיך מיט׳ן טראַמוויי צו פאָרן צו און פון דער אַרבעט. אָבער דאָס באַוועגט אים צו זוכן פאַר זיך א דירה נעענטער צום אַרבעטס פּלאַץ, און סוף־כל־סוף פאַרלירט דער טראַמוויי אין אים א פאַסאַזשיר. דאָס פירט ווייטער צו דעם, אַז די באַפעלקערונג זאָל זיך זוכן צו קאָנצענטרירן אַרום די הויפּט צענטערן פון שטאָט, א שעדלאַכע דער־שיינונג, וואָס פירט צו דער אַנטוויקלונג פון "סלאַמס".

די שטאָט איז אַזוי פאַראינטערעסירט פאַר׳ן וואוילזיין פון אירע ביר־גער צו האָבן א גוטן, טיכטיקן און ביליקן טראַמוויי פאַרקער, פּונקט ווי זי איז פאַראינטערעסירט אין האָבן גוט ברוקירטע גאַסן, טראָטואַרן, גוטע סאַ־ניטאַרע באַדינונגען און א. וו.

די שטאָט האָט אָבער קיין דעה ניט אויף א פּריוואַטער טראַמוויי גע־זעלשאַפט און קאָן זי ניט צווינגען צו גיבן גוטע באַדינונגען און רעכענען ביליקע "פעירס". דאָס האָט צו טאָן מיט א רעגירונגס קאָמיסיע, וועלכע האָט דאָס לעצטע וואָרט אין אַזעלכע פראַגעס. און די דאָזיקע קאָמיסיע אַנט־שיידעט אַלעמאָל אַז די קאָמפּאַני, איז באַרעכטיקט צו גוויסע פּראָפיטן פון דער אונטערנעמונג.

אַלץ וואָס די שטאָט קאָן טאָן צו דערגרייכן דעם ציל, איז צו באַ־פרייען די קאָמפּאַני פון אירע שטייערן און געוויסע אויסגאַבן אויף אויס־האַלטן די טיילן פון די גאַסן וואו עס גייען דורך אירע רעלסן. און אויב דאָס וועט נאָך זיין ווייניק, וואָלט זי געדאַרפט דעקן אירע שדּנים און אירע די־ווידענדן דורך סובסידיעס, כדי צו קריגן פון איר די געהעריקע באַדינונג אויף ביליקע פּרייזן.

אָבער דאָ וואָלט זיך איבערגע׳חזר׳ט די געשיכטע פון די קאַנאַדער אייזנבאַנען, אין וועלכע די קאַנאַדער רעגירונג האָט אַריינגעבראַכט צענדלי־קער מיליאָנען צו פאַרהיטן זיי פון באַנקראָט, — ביז זי האָט צום סוף אי־בערגענומען זיי אין די אייגענע הענט און פאַראייניקט זיי אין׳ם סיסטעם פון קאַנאַדער נאַציאָנאַלע אייזנבאַנען, — און אויב עס קאָסט איר נאָך דער־ווייל געלט אויסצוהאַלטן זיי, האָט זי כאָטש איבער זיי די דעה און טרייבט זיי אַן לסוגה דער באַפעלקערונג, אנשטאָט פּריוואַטע פּראָפיטן.

עס וואָלט אויך ניט געהאָט קיין זינען פאַר ווינניפּעג אויסצוהאַלטן דעם טראַמוויי סיסטעם ניט האָבנדיק איבער אים קיין דעה און דאַרפנדיק קויפן יעדע טובה. אויב די שטאָט איז שוין גרייט צו באַפרייען דעם סיסטעם פון די פאַרשיידענע שטייערן און התחייבות׳ן, און אויב זי וויל זיין געזי־כערט מיט א גוטער באַדינונג און ביליקע "פעירס". דאַרף זי איבערנעמען דעם טראַמוויי אין אירע הענט.

נאַטירלאַך, איז עס אומבאַדינגט נויטיק, אַז די שטאָט זאָל ניט באַ־צאָלן פאַר דעם סיסטעם מער ווי ער איז פּאַקטיש ווערט. אָבער די קאָמפּאַני וואָס בעזיצט דעם סיסטעם איז איצט פאַראינטערעסירט אים צו פאַרקויפן, און, אויב זי מיינט עס ערנסט, וועט זי זיך לאָזן דינגען, אַבי פּסור צו ווערן פון א געשעפט וואָס ברייגגט איר בלויז פאַרלוסטן.

און ווען די שטאָט וועט איבערנעמען דעם טראַמוויי סיסטעם, וועט זי אים נים דאַרפן אָנטרייבן פאַר פּראָפיטן, נאָר אין די אינטערעסן פון דער באַפעלקערונג. איר ערשטע זאַך וואָלט געדאַרפט זיין אויסצובעסערן די באַ־דינונג און איינפירן א פּינקטעלנטיקן "פעירס".

דערמיט וואָלט זי געגעבן דער באַפעלקערונג די געהעריקע נוצן פון׳ם טראַמוויי, און די זאָל פאַסאַזשירן וואָלט זיך בלי־ספק גוואַלדיק פאַרגרעסערט, וואָס וואָלט אָפּגעמאַכט פאַר די ביליקערע "פעירס". אפילו מענשן מיט איי־גענע אוטאָמאָביל וואָלטן א סך מער גערן באַנוצט זיך מיט׳ן טראַמוויי ווען זיי קאָנען פאַרן פאַר איין ניקל.

די שטאָט וועט נאָך וואַרשיינלאַך דערוויל אַלץ האָבן פאַרלוסטן פון׳ם טראַמוויי סיסטעם. וועט זי אָבער די דאָזיקע פאַרלוסטן סוף־כל־סוף אַלצאַיינס מוזן האָבן, סובסידירנדיק דירעקט אָדער אומדירעקט די פּריוואַטע קאָמפּאַני, אויב זי וויל נאָר האָבן א דערטרעגלאַכע באַדינונג. וועט זי אַזוי כאָטש אַליין האָבן דעם קאָנטראָל איבער דער אונטערנעמונג, אנשטאָט צו צאָלן און ניט האָבן דעם קאָנטראָל.

אגב, זוי מיר האָבן פריער באַמערקט, איז דער טראַמוויי ניט קיין קלענערע גויטווענדיקייט פאַר דער שטאָט, ווי די ברוקן, טראָטואַרן און א. וו. אַלע בירגער צאָלן שטייערן פאַר׳ן אויפהאַלט פון די גאַסן און גיטער אַרדע־נונג פאַר׳ן אוטאָמאָביל פאַרקער, — אפילו די וואָס האָבן ניט קיין אייגענע אוטאָמאָביל. און די שטאָט קריגט דערפאַר גאָרנישט ניט אַרויס פון׳ם אוט־טאָמאָביל איינגנטימער: דער גאַזאָלין שטייער וואָס ער צאָלט גייט אין דער קאַסע פון דער פּראָווינציעלער רעגירונג. און די שטאָט קריגט פון דעם קיין סענט ניט. עס איז דערפאַר ניטאָ קיין שום אורזאַך, פאַרוואָס די שטאָט זאָל אויך ניט באַזאָרגן אירע בירגער מיט א גוטן און ביליקן טראַמוויי פאַרקער, נאָר אין א גרויסער מאָס אויך די באַזיצער פון אוטאָמאָביל.

זיכער איז די לאַגע פון אונזער מוניציפּאַלער פאַרוואַלטונג איצט אַזאַ, אַז זי וועט האָבן זייער ווייניק חשק אַריינצוקריכן אין אַן אונטערנעמונג וואָס שמעקט מיט נייע אויסגאַבן. ווי מיר האָבן אָבער געזאָגט, קומען די אויסגאַבן אַלצאַיינס. צי מיר ווילן דאָס, צי ניט. און, אויף וויפל די שטאָט קאָן זיך אויס־דרייען פון די אויסגאַבן. וועלן זיי פאַלן אויף די בירגער דירעקט, דורך אומ־באַקוועמער באַדינונג און הויכע "קאַר פעירס".

אגב איז די איצטיקע שווערע עקאָנאָמישע לאַגע פון אונזער מוניצי־פּאַלער פאַרוואַלטונג פון בלויז א צייטווייליקן כאַראַקטער. — זי איז הויפּט־זעכלאַך א פּועל־יוצא פון דער שטאָטס גרויסע אויסגאַבן צו שטיצן די אַר־בעטסלאָזע. וועט זיך די אַלגעמיינע לאַגע פאַרבעסערן, וועט אויך בעסער ווערן די לאַגע פון שטאָט. און מיר דאַרפן האָפן, אַז עס וועט זיך ניט לאַנג אויסקומען צו וואַרטן אויף אַזאַ פאַרבעסערונג.

אויב אָבער די שטאָט דאַרף בכלל באַמיען זיך צו שניידן אירע אויס־גאַבן, דאַרף זי דאָס טאָן אויף אַלע געביטן פון איר באַלעבאַטישקייט גלייך, און ניט אויסטיילן דעם טראַמוויי־סיסטעם אין א באַזונדער קאַטעגאָריע, — וואָס זי קאָן ניט טאָן, ווען זי זאָל דאָס אפילו ווען.

THE ISRAELITE PRESS—2 — דאָס אידישע וואָרט

די טרויעריקע לאַגע פון אידישע פאַבריקאַנטן אין לאָדז

(א בריוו פון לאָדז) (ספּעציעל פאַר ד. א. וו. דורך "איטא") פון י. שולמאַן

די אידן אין לאָדז, וועלכע גייען אַז בכלל פאַר זייער פייאיקע אויף צוזופאַסן זיך צו כלערליי באַרינגונגען און "ווערן אויפן פייער פאַרברענט", אויף זיי זיינען שוין איינגעבראַכן, אויף זיי האָבן שוין פאַרלאָרן דעם מוט און האָפענונג. דער געוויינלאַכער "לאָדזער מענש" איז פאַר־אים גובר געווען.

כדי זיך מאַכן א פאַרשטעלונג וועגן די שרעקלאַכע פאַרוויסטונגען, וואָס דער הערשנדער ווירטשאַפטלאַכער קריזיס האָט אָנגעמאַכט ביי אונז אין לאָדז אַנצוו־וויזן אויף דעם פאַקט, אַז הייריאָר איז אויסגעקויפט געוואָרן מיט דרייסיק ביז פערציק פּראָצענט וויניקער האַנדלס לי־צענזן, ווי אין דעם פאַרגאַנגענעם יאָר. דאָס הייסט ניט מער און ניט וויניקער, אַז א דריטל פון די לאָדזער, וואָס זיינען אַר־בעכנט געווען אַלס פאַרמעגלאַכע — די סוחרים און פאַבריקאַנטן האָבן באַ־שלאָסן צו ליקווידירן זייערע אונטערע־מונגען. עס פאַרשטייט זיך, אַז ניט פון נחת און מסתמא ניט מיט א גרינג האַרץ און לייכטן געמיט האָבן זיי זיך באַשלאָסן אויפן דאָזיקן שריט. נאָר פּשוט "עס האָט זיך געענדיקט": עס איז ניט צובליבן מער מיט וואָס צו האַנדלען. קרעדיטן זיי־נען אָפּגעשטעלט געוואָרן און עס האָבן איינפאַך אויסגעפעלט די פאַר זאָלאָטעס אויף אויסצוקויפן דעם ליצענז. דערביי דאַרף מען נאָך וויסן, אַז זייער א סך פון די גליקלאַכע, וועלכע האָבן יאָ אויס־געקויפט די ליצענזן, האָבן עס עטאַן נאָר דערפאַר, ווייל זיי האָבן ניט קיין ניט פיל אין לאָדז יאַריקע מאַטערנישן און השתדלות׳ן איידער דער אַרץ־ישראל ישוב האָט זיך דערשלאָגן אַנערקענונג אין באַשטעטיקונג פון דער אוטאָנאָמישער אינסטיטוציע "כנסת ישׂ־ראל", וועלכע דאַרף אָנפירן מיט דעם נאַצאָן אינערלאַכן לעבן פון די אידן אין אַרץ־ישראל. די וואָר איז צושטאַנד גע־קומען די ערשטע סעסיע פון דער דאָזי־קער פאַרזאַמלונג פון דעפּוטירטע, גע־ווילט לויט דעם באַשטעטיקטן רעגלאַ־מענט. אין אַ אַנדער צייט און ביי אַנ־דערע באַדינגונגען וואָלט די פאַרזאַמלונג אין מיט איל דער נאָנצער ישוב געגעבן א פייערלאַכן אויסדרוק דער דאָזיקער גע־שעעניש. אָבער אין דעם איצטיקן מאָ־מענט, ווען עס דרייט אויעלעך ערנסטע זאַרגן, האָט דער ישוב ניט קיין שטימונג פאַר פייערלאַכקייטן.

די דערעפענונג איז פאַרגעקומען אינם געזונט צענטער פון נתן און לינא שטרוים דער זאָל איז ניט קיין גרויסער און קאָן ניט אויפנעמען קיין פיל געסט, ער איז אָבער זייער זויבער און ליבלאַך באַשיידן. קיינע דעקאָראַציעס, קיינע אויפשריפטן, בלויז הערצל׳ס בילד אין א ראָם אויף דער וואַנט לעבן פּרעזידיום. ווי א סימ׳ן באַל פון איצטיקן מאָמענט: אויב מ׳מוז אין געוויסע הינזיכטן עפּעס אַנווענדן און זיך אומקערן צום ערשטן קוואַל, אַנ־הויבן דעם קאַמף פאַר געוויסע פּאָזיציעס אויף דאָס ניי, אין דער אוואַנגאַרד פונם אידישן פאָלק — דער אַרץ־ישראל ישוב — באַרייט דערצו . . .

דאָס אָרגאַניזירן פון דער כנסת איז אַן אַן פאַר זיך א גרויסע אַרבעט, וואָס פאַרערט צייט און כחות, און ווען ניט די שווערע לאַגע וואָלט מען זיך בלויז מיט דעם פאַרנומען. אָבער איצט איז אַלעמענס געדאַנק געווען געווענדט אויף די צוויי וויכטיקסטע אַקטועל פראַגן, וועלכע זיינען א פּועל יוצא פון דער לאַ־גע. פּאָליטיק און מיטלען. די כנסת דאַרף באַשליסן וועגן דער שטעלונג פון דעם ישוב צו די אונטערהאַנדלונגען פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע מיט דער צע־טראַלער רעגירונג, און דער ערשטער טייל איז אַקטועל פאַרענדיקט געוואָרן. הויפּט־זעכלאַך וועגן דעלעגירן א פאַרשטייער צו נעמען אַן אַנטייל אין דעם צווייטן טייל אונטערהאַנדלונגען און וועגן דער שטע־לונג צום פאַרלאַמענט, אויב אַזעלכער וועט געשאַפן ווערן. דאָס איז זייער א האַרבע פּאָליטישע פראַגע, ביי וועלכער אַלע גרופּען און פּאַרטייען וואָקלען זיך אויסער די רעוויזיאָניסטן און די גרופּע "ברית שלום", וועלכע האָט אַנב ניט קיין פאַרשטייער אין דער כנסת, די ער־שטע באַציען זיך ענטגיליטיק נעגאַטיוו, די צווייטע ענטגיליטיק פּאָזיטיוו, עס פאַרשטייט זיך, אַז אויף די איבעריקע פּאַרטייען וועלן מוזן לייזן די פראַגע, אָבער פאַרלויפיק וועט עס ניט זיין מיט א רואיקן געדאַנק, פעסט און פון נאָנ־צען האַרצן. ווייל ווי זיי וועלן ניט באַ־שליסן, וועלן זיי ניט זיין רואיק. די אור־אַכע איז א פּשוט׳ע: דעם גלויבן אין ענגלאַנד האָט מען פאַרלוירן און ביי יעדן שריט האָט מען מורא צו איז עס נים גלידער בלויז צו דערפילן דעם באַפעל.

אין זייער שאַרפער קריטיק האָבן די רעוויזיאָניסטן פיל אַרט אָפּגעגעבן דער פאַרבייטערטער אידישער אָנעגנטור, וועלכע וועט צונעדעקט צו וויינאַמ׳ס פאַסיון, — די אָנגנטור האָט באַנקראָ־טירט אין אַלע הינזיכטן, — האָט אויס־גערופן א רעוויזיאָניסטישער רעדנער, — זי האָט ניט געבראַכט ניט קיין געלט און ניט קיין נייסט, אין אפילו ניט קיין מענשן פון טאַט און ראָט. איצט איז שוין פאַר יעדן קלאָר, אַז דאָס איז פאַר־מעלע פּיקציע . . . ליידער האָט קיינער ניט געקאָנט זאָגלאַך, מיט באַוויזן דער־ווידערן. מען שווייגט, ווייל מען גלויבט אַז סוף כל סוף וועט נאָך די לאַגישע און געזונטע אָנענטור אידייע געבן גוטע פּרוכט.

די צווייטע אַקטועלע פראַגע איז געווען ווען איבערנעמען פון דער אָנענטור רשות פון דער כנסת די שול אַן גע־זונטהייט וועזן. ד. ה. איז דער ישוב זעלבסט זאָל זאָרגן פאַר דער דערציאונג און מעדיציניש־ער הילף. אַט די פראַגע איז אויף ניט קיין לייכטע. אין פאַרבינ־דונג מיט דעם וואָס דער קרן היסוד לעבט לעצטנס איבער א שווערן קריזיס און דעקט ניט דעם פולן בודזשעט, ליידט מער פון אַלעמען די פאַלאַנזיאַציע. לע־רער, דאָקטוירים, באַאמטע מוז מען אויס־צאָלן דעם געהאַלט יעדן מאָנאַט, די קאָ־אָנינאַציע אָבער פאַדערט ניט, פּראָטעס־טירט ניט און מען קאָן זי לייכט אַפּשטר־פּען. די דאָזיקע זאַכלאַנע האָט געפירט צום גערעכנק, אַז מען דאַרף די זאָרג פאַר דערציאונג און סאַניטאַציע אַרויפלייג; אויף דעם ישוב זעלבסט, כדי דער קרן היסוד זאָל קאָנען אַרויסטיילן מער מיט־לען פאַר קאָלאָניזאַציע אַרבעט. קיינער, פאַרשטייט זיך דיינקט ניט אַז מען קאָן דאָס מאַכן אין איין טאָג. דאָס דאַרף מען טאָן פּאַרזיכטיק, לאַנגזאַם, שטופנווייז. עטלאַכע יאָר דאַרף זיך אין דעם באַטיי־ליקן דער קרן היסוד צוזאַמען מיט דער כנסת, נאָר מיט יעדן יאָר ווייניקער, ביז ער וועט זיך איינגאַנצן פון דעם באַפרי־ען.

וואָס אָנבאַלאַנגט האַספּיטעלער און מעדיציניש־ער הילף איז קיינער ניט גע־ווען דאַגעגן: דער עיקר קאָמט האָט זיך געפירט אַרום דעם חנוך (דערציאונג). די לערער קערפּערשאַפט האָט אַנטוויקלט א גרויסע אַנטאַציע קענען אַביבערגיין צו דער כנסת, — זי גלויבט ניט אַז דאָ כנסת וועט קאָנען אַזוי אַפּהיטן די דערציאונג, זאָרגן פאַר די נויטיקע געלט מיטלען, ווי דער קרן היסוד האָט געזאָרגט פאַר די לעצטע צען יאָר. און ווען ניט, וועט דאָס שול־ווערק וואָס קאָסט אַזויפיל מי אין משך פון א פערטל יאָרהונדערט צעברא־כען ווערן. און מען קאָן ניט זאָגן, אַז עס איז נישטאָ קיין גרונט אַזוי מורא צו האָ־בען. היינט צו טאָג, למשל, קאָן דער ישוב מיט איינגענע כחות בשום אופן ניט אויס־האַלטן די גרויסע נעץ שולן, וואָס ער פאַרמאַגט. פון דער צווייטער זייט אָבער מוז מען אים צווינגען ער זאָל זיך באַ־טייליקן אין די הוצאות אויף חנוך אין דער פולסטער מאָס לויט זיינע מעגלאַכ־קייטן און ניט באַלעסטיקן אַזוי דעם בו־דזשעט אויפן חשבון פון קאָנסטרוקטיווער אַרבעט אויף די געביטן פון קאָלאָניזאַציע און אימיגראַציע. די מערהייט פון דער פאַרזאַמלונג האָט ניט געוואָלט לייזן די פראַגע בלויז מיט דעם כוח פון מערהייט אַן דער הסכמה פון די לערער און גלייכ־לאַכערווייזע האָבן זיי געפונען א פאַרמו־לע, צו וועלכער אויף די לערער האָבן זיי צוגעשטימט. מען האָט געשאַפן א ספּעצי־עלע קאָמיסיע, וועלכע דאַרף אין א צייט פון דריי מאָנאַטן גרינטלאַך דערלערנען די פראַגע אין אַלע אירע פּרטים און צו־שטעלן אין אויספיראַלאַכן באַריכט צו דער צווייטער סעסיע פון דער כנסת.

ווי די לעזער וויסן שוין זיכער פון די קייבלען, האָבן די רעוויזיאָניסטן פאַר־לאָזן די כנסת אין לעצטן מאָמענט, ווען מ׳האָט באַדאַרפט אָנגענעמען א רעזאָלוציע וועגן די פּאָליטישע פראַגן. זיי האָבן גע־פאָדערט, אַז די כנסת זאָל זיך ניט באַ־טייליקן אין דעם צווייטן טייל פון די אונטערהאַנדלונגען, ווי זי האָט זיך ניט באַטייליקט אין דעם ערשטן טייל. די מערהייט איז אָבער אויף דעם ניט אייג־נגאַנגען און די רעוויזיאָניסטן זיינען

(שלום אויף זייט 3)

אידישע פאַרזאַמלונג פון דעפּוטירטע - כנסת ישראל

פון י. אייגער

אַלגעמיינע שטימונג. — צוויי אַקטו־עלע פראַגן. — רעוויזיאָניסטן פאַרלאָזן די כנסת.

צום ישוב. נאָר אויב דאָס האָט נאָך אין א געוויסער מאָס נעקאָנט גילטן בנוגע די רעזאָלוציאָנערייש געשטימטע מז־רח׳יסטן, און אַמאָל אויך די מער ראַדי־קאַלע אַלגעמיינע ציוניסטן, איז דאָס אָבער געווען אַרויסגעוואָרפענע מי בנוגע די אַרבעטער, וועלכע האָבן א מערהייט אין דער פאַרזאַמלונג און זיי זיינען שטאַרק דיסציפּלינירט. ווען זייער אויס־פיר קאָמיטעט באַשטימט ווען א פראַגע „יאָ" אָדער „ניין", בלייבט פאַר זיי מיט־גלידער בלויז א דערפילן דעם באַפעל.

אין זייער שאַרפער קריטיק האָבן די רעוויזיאָניסטן פיל אַרט אָפּגעגעבן דער פאַרבייטערטער אידישער אָנעגנטור, וועלכע וועט צונעדעקט צו וויינאַמ׳ס פאַסיון. — די אָנגנטור האָט באַנקראָ־טירט אין אַלע הינזיכטן, — האָט אויס־גערופן א רעוויזיאָניסטישער רעדנער, — זי האָט ניט געבראַכט ניט קיין געלט און ניט קיין נייסט, אין אפילו ניט קיין מענשן פון טאַט און ראָט. איצט איז שוין פאַר יעדן קלאָר, אַז דאָס איז פאַר־מעלע פּיקציע . . . ליידער האָט קיינער ניט געקאָנט זאָגלאַך, מיט באַוויזן דער־ווידערן. מען שווייגט, ווייל מען גלויבט אַז סוף כל סוף וועט נאָך די לאַגישע און געזונטע אָנענטור אידייע געבן גוטע פּרוכט.

די צווייטע אַקטועלע פראַגע איז געווען ווען איבערנעמען פון דער אָנענטור רשות פון דער כנסת די שול אַן גע־זונטהייט וועזן. ד. ה. איז דער ישוב זעלבסט זאָל זאָרגן פאַר דער דערציאונג און מעדיציניש־ער הילף. אַט די פראַגע איז אויף ניט קיין לייכטע. אין פאַרבינ־דונג מיט דעם וואָס דער קרן היסוד לעבט לעצטנס איבער א שווערן קריזיס און דעקט ניט דעם פולן בודזשעט, ליידט מער פון אַלעמען די פאַלאַנזיאַציע. לע־רער, דאָקטוירים, באַאמטע מוז מען אויס־צאָלן דעם געהאַלט יעדן מאָנאַט, די קאָ־אָנינאַציע אָבער פאַדערט ניט, פּראָטעס־טירט ניט און מען קאָן זי לייכט אַפּשטר־פּען. די דאָזיקע זאַכלאַנע האָט געפירט צום גערעכנק, אַז מען דאַרף די זאָרג פאַר דערציאונג און סאַניטאַציע אַרויפלייג; אויף דעם ישוב זעלבסט, כדי דער קרן היסוד זאָל קאָנען אַרויסטיילן מער מיט־לען פאַר קאָלאָניזאַציע אַרבעט. קיינער, פאַרשטייט זיך דיינקט ניט אַז מען קאָן דאָס מאַכן אין איין טאָג. דאָס דאַרף מען טאָן פּאַרזיכטיק, לאַנגזאַם, שטופנווייז. עטלאַכע יאָר דאַרף זיך אין דעם באַטיי־ליקן דער קרן היסוד צוזאַמען מיט דער כנסת, נאָר מיט יעדן יאָר ווייניקער, ביז ער וועט זיך איינגאַנצן פון דעם באַפרי־ען.

וואָס אָנבאַלאַנגט האַספּיטעלער און מעדיציניש־ער הילף איז קיינער ניט גע־ווען דאַגעגן: דער עיקר קאָמט האָט זיך געפירט אַרום דעם חנוך (דערציאונג). די לערער קערפּערשאַפט האָט אַנטוויקלט א גרויסע אַנטאַציע קענען אַביבערגיין צו דער כנסת, — זי גלויבט ניט אַז די כנסת וועט קאָנען אַזוי אַפּהיטן די דערציאונג, זאָרגן פאַר די נויטיקע געלט מיטלען, ווי דער קרן היסוד האָט געזאָרגט פאַר די לעצטע צען יאָר. און ווען ניט, וועט דאָס שול־ווערק וואָס קאָסט אַזויפיל מי אין משך פון א פערטל יאָרהונדערט צעברא־כען ווערן. און מען קאָן ניט זאָגן, אַז עס איז נישטאָ קיין גרונט אַזוי מורא צו האָ־בען. היינט צו טאָג, למשל, קאָן דער ישוב מיט איינגענע כחות בשום אופן ניט אויס־האַלטן די גרויסע נעץ שולן, וואָס ער פאַרמאַגט. פון דער צווייטער זייט אָבער מוז מען אים צווינגען ער זאָל זיך באַ־טייליקן אין די הוצאות אויף חנוך אין דער פולסטער מאָס לויט זיינע מעגלאַכ־קייטן און ניט באַלעסטיקן אַזוי דעם בו־דזשעט אויפן חשבון פון קאָנסטרוקטיווער אַרבעט אויף די געביטן פון קאָלאָניזאַציע און אימיגראַציע. די מערהייט פון דער פאַרזאַמלונג האָט ניט געוואָלט לייזן די פראַגע בלויז מיט דעם כוח פון מערהייט אַלגעמיינע שטימונג. — צוויי אַקטו־עלע פראַגן. — רעוויזיאָניסטן פאַרלאָזן די כנסת.

ניט פיל וויסן פון די לאַנג יאָריקע מאַטערנישן און השתדלות׳ן איידער דער אַרץ־ישראל ישוב האָט זיך דערשלאָגן אַנערקענונג אין באַשטעטיקונג פון דער אוטאָנאָמישער אינסטיטוציע "כנסת ישׂ־ראל", וועלכע דאַרף אָנפירן מיט דעם נאַצאָן אינערלאַכן לעבן פון די אידן אין אַרץ־ישראל. די וואָר איז צושטאַנד גע־קומען די ערשטע סעסיע פון דער דאָזי־קער פאַרזאַמלונג פון דעפּוטירטע, גע־ווילט לויט דעם באַשטעטיקטן רעגלאַ־מענט. אין אַ אַנדער צייט און ביי אַנ־דערע באַדינגונגען וואָלט די פאַרזאַמלונג אין מיט איל דער נאָנצער ישוב געגעבן א פייערלאַכן אויסדרוק דער דאָזיקער גע־שעעניש. אָבער אין דעם איצטיקן מאָ־מענט, ווען עס דרייט אויעלעך ערנסטע זאָרגן, האָט דער ישוב ניט קיין שטימונג פאַר פייערלאַכקייטן.

די דערעפענונג איז פאַרגעקומען אינם געזונטן צענטער פון נתן און לינא שטרוים דער זאָל איז ניט קיין גרויסער און קאָן ניט אויפנעמען קיין פיל געסט, ער איז אָבער זייער זויבער און ליבלאַך באַשיידן. קיינע דעקאָראַציעס, קיינע אויפשריפטן, בלויז הערצל׳ס בילד אין א ראָם אויף דער וואַנט לעבן פּרעזידיום. ווי א סימ׳ן באַל פון איצטיקן מאָמענט: אויב מ׳מוז אין געוויסע הינזיכטן עפּעס אַנווענדן און זיך אומקערן צום ערשטן קוואַל, אַנ־הויבן דעם קאַמף פאַר געוויסע פּאָזיציעס אויף דאָס ניי, אין דער אוואַנגאַרד פונם אידישן פאָלק — דער אַרץ־ישראל ישוב — באַרייט דערצו . . .

דאָס אָרגאַניזירן פון דער כנסת איז אַן אַן פאַר זיך א גרויסע אַרבעט, וואָס פאַדערט צייט און כחות, און ווען ניט די שווערע לאַגע וואָלט מען זיך בלויז מיט דעם פאַרנומען. אָבער איצט איז אַלעמענס געדאַנק געווען געווענדט אויף די צוויי וויכטיקסטע אַקטועל פראַגן, וועלכע זיינען א פּועל יוצא פון דער לאַ־גע. פּאָליטיק און מיטלען. די כנסת דאַרף באַשליסן וועגן דער שטעלונג פון דעם ישוב צו די אונטערהאַנדלונגען פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע מיט דער צע־טראַלער רעגירונג, און דער ערשטער טייל איז אַקטועל פאַרענדיקט געוואָרן. הויפּט־זעכלאַך וועגן דעלעגירן א פאַרשטייער צו נעמען אַן אַנטייל אין דעם צווייטן טייל אונטערהאַנדלונגען און וועגן דער שטע־לונג צום פאַרלאַמענט, אויב אַזעלכער וועט געשאַפן ווערן. דאָס איז זייער א האַרבע פּאָליטישע פראַגע, ביי וועלכער אַלע גרופּען און פּאַרטייען וואָקלען זיך אויסער די רעוויזיאָניסטן און די גרופּע "ברית שלום", וועלכע האָט אַנב ניט קיין פאַרשטייער אין דער כנסת, די ער־שטע באַציען זיך דערנקט ניט אַז מען קאָן דאָס מאַכן אין איין טאָג. דאָס דאַרף מען טאָן פּאַרזיכטיק, לאַנגזאַם, שטופנווייז. עטלאַכע יאָר דאַרף זיך אין דעם באַטיי־ליקן דער קרן היסוד צוזאַמען מיט דער כנסת, נאָר מיט יעדן יאָר ווייניקער, ביז ער וועט זיך איינגאַנצן פון דעם באַפרי־ען.

וואָס אָנבאַלאַנגט האַספּיטעלער און מעדיציניש־ער הילף איז קיינער ניט גע־ווען דאַגעגן: דער עיקר קאָמט האָט זיך געפירט אַרום דעם חנוך (דערציאונג). די לערער קערפּערשאַפט האָט אַנטוויקלט א גרויסע אַנטאַציע קענען אַביבערגיין צו דער כנסת, — זי גלויבט ניט אַז די כנסת וועט קאָנען אַזוי אַפּהיטן די דערציאונג, זאָרגן פאַר די נויטיקע געלט מיטלען, ווי דער קרן היסוד האָט געזאָרגט פאַר די לעצטע צען יאָר. און ווען ניט, וועט דאָס שול־ווערק וואָס קאָסט אַזויפיל מי אין משך פון א פערטל יאָרהונדערט צעברא־כען ווערן. און מען קאָן ניט זאָגן, אַז עס איז נישטאָ קיין גרונט אַזוי מורא צו האָ־בען. היינט צו טאָג, למשל, קאָן דער ישוב מיט איינגענע כחות בשום אופן ניט אויס־האַלטן די גרויסע נעץ שולן, וואָס ער פאַרמאַגט. פון דער צווייטער זייט אָבער מוז מען אים צווינגען ער זאָל זיך באַ־טייליקן אין די הוצאות אויף חנוך אין דער פולסטער מאָס לויט זיינע מעגלאַכ־קייטן און ניט באַלעסטיקן אַזוי דעם בו־דזשעט אויפן חשבון פון קאָנסטרוקטיווער אַרבעט אויף די געביטן פון קאָלאָניזאַציע און אימיגראַציע. די מערהייט פון דער פאַרזאַמלונג האָט ניט געוואָלט לייזן די פראַגע בלויז מיט דעם כוח פון מערהייט

1 טאָג נעדיינקס אז מיר קאָנען אייך געבן באַדינונג אויב איר פאַרלאַנגט. דריי קליינינג אין אַלע אייערע אָדער פאַרבן
37 266, PERTH DYE WORKS LTD. נ. נ. פּאַרסאָנס, מענעדזשער

50c איך קאָנט פאָרן פאַר פון אירגענד וועלכן טייל פון נאָרט ענד ביז צום צענטער פון שטאָט.
טיט א בליץ בוירד טעקסי
טעלעפאָנירט 24 521 און 24 511
העדי לייאָן, מענעדזשער

קאַלגאַרי CALGARY קאַלגאַרי

פראַדקין און שומיאַטשער
באַריסטערס, סאָליסיטערס, נאָטאַריס
611 גרין עקסטשענדזש בילדינג
רעז. — 7118 — אפיס טעלעפאָנען — 1717
רעז. — 4145 — טעלעפאָנען 1975
FRADKIN & SHUMIATCHER
Barristers, Solicitors, Etc.
Calgary Alberta

WINDSOR BOWLING ALLEYS
330A 8th Ave. W.
(Under Ingratian's Shoe Store)
פאַר רעזערוואַציעס
טעלעפאָנירט 4589 עמ.

ווען אין קאַלגאַרי
פאַרפאַרט אין
האָטעל נאָבל
רייטס $1.00 און העכער
באַדינונג און באַקוועמלאַכקייט אין אונזער מאָטאָ
מאָדערנער רעסטאָראַן אין פאַרבינדונג
א "באָס" באַגעגנט צו יעדער צייט
H. H. ADAMS, Mgr.

ספּעשאַל
ליידיס שיך
רייצנדער נייער סטייל
$3.95 $2.95
$4.95
גרעסערע ווערטן פאַר מענער, פרויען און קינדער
STAR SHOE STORE
123 8th Ave. West, Calgary

ALBERTA BATTERY COMPANY
מאַנופעקטשורערס פון
אי. בי. סי. בעטעריס
סערוויס אויף אַלע סאָרטן
422-9 Ave. East M 4485

וועלוועט מאָטאָר אויל
איז ספּעציעל געמאַכט אויסצוהאַלטן מער שווערקייטן. דערפאַר שמירט עס אויס היץ און אויפגעקט נעאויל ביי'ן לעצטן מייל
מיר פאַרקויפן פון 5 גאַלאָן ביז א פאַר־לאָט
VELVET OIL COMPANY
W3011—1944-8 Tenth Ave., W.—W3193
CALGARY

Jensen's Transfer Co. Ltd.
רעגולערע טעגלאַכע באַדינונג
— קאַלגאַרי —
אַקאָמאָדאַציע, בלעק דיימאָנד, מוירנער וועלי,
קראַסבילד — קאַרסטעירס
רופט אונז בלויז אַפּ, מיר פירן אַלצדינג איבעראַל
לייוסטאַק — מאַשינען — פּראַכט און עקספּרעס
Office and Warehouse Phone M5347
323 - 11th Ave. East

DENCH CARTAGE
טעלעפאָן אַדרעס 212
קאַלגאַרי 3049 עמ. עדמאָנטאָן 212 28
טענלאַכע פּראַכט עקספּרעס צווישן קאַלגאַרי און עדמאָנטאָן
We Handle All Classes of Freight

מיר זיינען דיי איינציגע אויסשליסלאַכע מאַנופעקטשורערס פון
מאָנומענטן
אין קאַלגאַרי
איידער איר באַשליסט צו קויפן א מצבה פאַר אייערע ליבע און טייערע, קומט און זעט אונז, עס וועט זיך אייך באַצאָלן
THE McDONALD GRANITE CO. LTD.
2313 Second Street East
CALGARY
Phone M 3305 — Res. M 2130

G. A. BECKEN
דילער אין
פּומער, אייער און קעז
STALL NO. 27 אין נייעם מאַרקעט

קאַלגאַרי קאַלגאַרי
מר. הענדי זיסקינד
איז דער קאַרעספּאָנדענט און פאַרטרעטער פאַר "דאָס אידישע וואָרט" אין אייער שטאָט און אומגעגנט.
מיר בעטן אַלע סעקרעטאַרן פון די קאַלגאַריער אָרגאַניזאַציעס צו איבערגעבן די נייעסן און באַריכטן פון זייערע אָרגאַניזאַציעס צו מר. הענדי זיסקינד, 109 זי־בעטע עוועניו, איסט, וועלכער איז אויך באַפולמעכטיקט אָנצונעמען סובסקריפּ־שאָנס פאַר "דאָס אידישע וואָרט".
שרייבט אָדער טעלעפאָנירט צו אים:
W 1733

דר. ל. רודין
913 HERALD BLDG.
טעלעפאָנירט
אפיס, 3355 עמ. רעז. 4747 עמ.

פוירנעס פאַרריכט און אַריינגעשטעלט
H. L. MOORE
SHEET METAL WORKS
Rear 115-7th Ave. West
דזשענעראַל טינסמיטינג, רינוועס
Office Ph M 1424 Res. L 1984
CALGARY, ALTA.

ALICE MURDOCH
טאַנץ סקול
515 14th Ave. W.
M4131

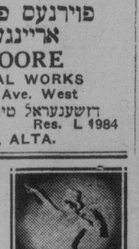

THE PAGODA SHOP
610-1ST ST. WEST PH M9189
אויסשליסלאַכע
אַריענטאַלישע און אייראָפּייאישע
אימפּאָרטירונגען
די פיינסטע מתנות צו די נידעריסטע פּרייזן.

Academy Golf Course
(אינווייניק)
דאָס נייסטע אין גאָלף
CHAS. E. SUFFEL, Prop.
620 8th Ave. W. Penley's Academy

JACKSON'S WELDING
בלעקסמיטינג
עלעקטריק און אַסעטילין וועלדינג
816 NINTH AVE., W.
Phones: M1996—S0014
CALGARY :: ALBERTA

ERNEST LUTZ
125-14th Ave. East Ph. M7636
CALGARY, ALTA.
אויסגראַבונג — שטיין אָרבעט
ציגל — קאָנקריט און
לאָון אָרבעט

שאַפ טעלעפאָן אי. 5401
GOODWIN & BOND
Res. E 5393 Res. E 5596
דזשענעראַל בלעקסמיטס
אָרנאַמענטאַלע אייזנאַרבעט א. א.
805 14th St. East, Calgary, Alta.

ALF WELDING SHOP
231-7th Ave. East
PHONE M9493
אַלע סאָרטן מעטאַל פאַרריכט
צופרידנשטעלנדע אַוטאָמאָביל אַרבעט
א ספּעציאַליטעט

מאַכט זיך גרייט פאַר דעם ווינטער
האָט יוני וועטער אין מיטן ווינטער דורך נוצן א
טאָרריד זאָן
שטאָלענע פוירנעס
אין אייער היים
יעדע פּיטשער וואָס פאַרזיכערט מער היימישע באַקוועמלאַכקייט און א סך לייכטער צו אָפּערירן איז אינ־קאַרפּאָרירט אין דער קאַנסטרוקציע פון די דאָזיקע פוירנעס.
זעט זיי אין אונזער שאָורום.
Foulds & Booth Ltd.
Sheet Metal and Roofing Contractors
1010 12TH AVE. WEST
Phone W2887

אַלע האָבן ליב גוטע פיש
מיר האָבן די בעסטע פיש צו יעדער צייט. ניט אונז אייער נעקסטן אַרגער.
פּרובירט
אונזערע גערויכערטע לאַקס און געזאַלצענע הערינג
אין
Billingsgate Fish Markets
M 1089 4 Stores: M 9230
222-8th Ave. E.; 107-7th Ave. W.
835-17 Ave. W., W 1605
Sanitary Mkt, Cor. 3 St., 7 Ave. W.

קאַלגאַריער נאַטיצן

די פאַמיליע וו. בערקאָוו איז אָפּגעפאָרן נאָך קאַליפאָרניע, וואו זיי וועלן זיך באַ־זעצן פאַר'ן זומער. די פריינט האָבן געגעבן מר. וו. בערקאָוו א זיי געזונט אָוונט, וואו אַלע האָבן פיין פאַרבראַכט.

* * *

דער זון פון מר. און מרס. מ. גראָבער־מאַן איז געוואָרן בר מצווה. די עלטערן האָבן געגעבן א פיינעם אָוונט לכבוד דער פאַסירונג.

* * *

דער יונגער ריינג קלוב האָט געהאַט די 2טע פאַרזאַמלונג אין דער הויז פון מר. און־מרס. א. פערעלמאַן. 50 קינדער האָבן זיך אָנגעשלאָסן אין דער אָרגאַניזאַציע — דער קלוב איז אונטער אויפזיכט פון שטאָט קאָמיטעט, פון פּרץ־שול, מוטער פאַראיין און קולטור געזעלשאַפט. מר. יאַשא האַל־פּערין וועט אָנפירן מיט'ן אָרקעסטער פון קלוב, אין וועלכן דאָס האָבן זיך שוין פאַר־שריבן 23 קינדער.

* * *

דעם 18טן מאַרט וועט דער קאַלגאַריער סימפאָנישער אָרקעסטער שפּילן א קאָנ־צערט אין גרענד טעאַטער. דער דיריגענט פון דער סימפאָניע פראָפ. גאַרבאָוויצקי, זאָגט, אַז נאָר א געהויבענע פּראָגראַם, איז צוגעגרייט פאַר דעם קאָנצערט.

* * *

דעם 18טן מאַרט וועט אויך פאַרקומען דער בשותפות'דיקער פאַלקס־באַזאַר פון ביידע אָרגאַניזאַציעס, פּרץ שול און קהל־שער צענטער. דאָס וועט זיין איינע פון די גרעסטע אונטערנעמונגען פון יאָר, און מען האָפט צו שאַפן דעם יאָר א רעקאָרד סומע פאַר ביידע אָרגאַניזאַציעס. די טוער אַרום די אונטערנעמונגען, האָבן לויט זייערע בעסטע כחות, אַבוואָל די צייט איז ניט קיין גינסטיקע, זיך באַמיט, דאָס ביידע אָרגאַנזאַציעס זאָלן ניט זיין באַלאַסטיקט, מיט פינאַנציעלע שוועריקייטן. ביידע מל־כה'ס, מרס. מ. גראָבערמאַן און מרס. ל. פּאָפּערני, טוען זייער אַרבעט, צו אַריינ־ברינגען די נויטיקע סומע.

* * *

חבר בראַאַץ, פאַרשטייער פון הסתדרות, וועט זיין אין קאַלגאַרי דעם 24טן מאַרט, די קאַלגאַריער אָרגאַניזאַציעס וועלן געבן אַן אויפנאַמע פאַר חבר בראַאַץ, וועלכער איז באַקאַנט, פאַר זיינע איבערגעגעבענע ציוניסטישע טעטיקייטן.

* * *

די פרויען הילפס־אָרגאַניזאַציע פון קהל־שען צענטער אַראַנזשירט א טאַנץ אין צענ־טער, און די איינגאַמע וועט גיין פאַר דער מלכה מ. גראָבערמאַן.

זונטאָג, האָבן די קינדער פון פּרץ שול דורכגעפירט א גרויסן פּורים־קאָנצערט, דער קאָנצערט איז געווען זייער גוט אַראַנזשירט. אַלע קינדער פון שול האָבן גענומען אָנטייל. די פּראָגראַם איז באַשטאַ־נען פון אינסעניירונגען, בילדער, טענץ, געזאַנג, דעקלאַמאַציעס, מוזיק, און א פּר־ים שפּיל, וועלכע די קינדער האָבן דורכ־געפירט זייער דערפאָלגרייך. דער פּאַרזי־צער פון קאָנצערט איז געווען דר. רודין. דער עקס־פּאַרזיצער פון שול מר. פּאָפּער־ני האָט אַדרעסירט דעם עולם, און דער־קלערט די וויכטיקע דערגרייכונגען פון שול. די נויטווענדיקייט פון קאָפּעפיירונג מער די עלטערן.

דער קאָנצערט איז געווען אָנגעפירט און איינגעאָרדענט פון די לערער פון שול.

די אידישע פאַרזאַמלונג פון דעפּוטירטע — כנסת ישראל

(שלום פון זייט 2)

אוועק. און דאָך דאַרף מען אונטערשטריי־כען אַז אַלע גרופּעס פון דער פאַראַמ־לונג האָבן אַרויסגעוויזן גרויס טאַקט און באַוואוסטזיניקע פאַראַנטוואָרטלאַכ־קייט, ווי עס פאָדערט דער איצטיקער מאָמענט. דער חשד, אַז די עקסטרעמע לינדרשאַפט בעת די וואַלן וועט אויך הערשן אויף דער פאַרזאַמלונג, האָט זיך ניט באַרעכטיקט; מער ווי פאַרלאַמענטאַ־רישע קאָמפּלימענטן האָט זיך קיין צד ניט דערלויבט. מען קאָן דעריבער האָפן, אַז מען וועט געפינען א פאַסענדן אויס־וועג פון דער געשאַפענער לאַגע און די רעוויזיאָניסטן וועלן צוריק אַריין אין דעם אַוטאָמאַטישן אָרגאַן פון דעם ישוב.

DODD'S KIDNEY PILLS
FOR ALL KIDNEY DISEASES
BACKACHE HEADACHE BLADDER TROUBLES RHEUMATISM
THE P087

פאַר איבער דריי פערטל יאָר הונדערט זיינען דאָד'ס קידני פּילס געווען דער אַנערקענטער מיטל פאַר רוקנווייטיק, רומאַטיזם, בלאַטער טראָבלס און פּילע דורך שלעכטע קידנים. צו באַקומען פון באַקסעס פאַר $2.50, אָדער דירעקט פון די דאָד'ס מעדיסין קאָ., לימיטעד, טאָראָנטאָ 2. ביים דערהאַלטן די סוטע.

— יאָ, דער נאַראַדוש האָט אָפּגע־ברענט.

דער שוואָגער האָט בענדזשאַמינען שאַרף אַריינגעקוקט אין פּנים. עפּעס א מאָדנער קול איז איצט ביי אים גע־וועזן. און ווי רואיק ער האָט עס אַרויס־געזאָגט: יאָ, . . . דער נאַראַדוש האָט אָפּגעברענט . . . ווי ער וואָלט עס שוין פון לאַנג געוואוסט.

— שוין לאַנג?

— לעצטע נאַכט.

— לעצטע נאַכט?

— וואָס וואונדערסטו זיך?

— איך פאַרשטיי נישט . . . איך פאַרשטיי גאָרנישט . . .

— וואָס איז דאָ פאַראַן וואָס צו פאַר־שטיין? עס האָט אָפּגעברענט און פאַר־טיק!

— אַבער ווי אַזוי?

— דורך פייער.

— ווי קומט עס?

— וואָס ווייס איך?

— און מיט אַמאָל איז בענדזשאַמינען מיאוס געוואָרן צו זיצן און ריידן מיטן שוואָגער און ער האָט דערפילט, אַז מער קאָן ער מיט אים נישט רעדן.

— שטעל זיך אָפּ! — האָט בענדזשאַ־מין א זאָג געטאָן.

— וואָס ווילסטו טאָן?

— איך וויל אַראָפּגיין . . . איך וועל שוין צוגיין . . .

— וואַרט, איך וועל דיר צופירן.

— איך וויל נישט פאָרן . . . איך וויל גיין צופיס.

דער שוואָגער האָט זיך אָפּגעשטעלט און בענדזשאַמין איז אַוועק נישט אומ־קוקנדיק זיך. דער שוואָגער האָט אים נאָכגעקוקט מיט דערשטוינונג. ער האָט געצויגן מיט די אַקסלען און ער האָט גע־מורמלט צו זיך אַליין:

— עפּעס געפעלט ער מיר נישט . . . עפּעס איז דאָ נישט גלאַטיק . . . זאָל ער זיין פאַרמישט אין דעם? זאָל ער עס האָבן געמאַכט דעם פייער? . . . עפּעס געפעלט ער מיר נישט . . . און ער האָט זיך פאַרטראַכט.

* * *

נאָכדעם ווי בענדזשאַמין איז אַוועק פון שטוב, האָט זיך קיידי געוועגדעט צו איר פאָטער:

— דו וועסט אַזוי גוט זיין טאַטע און ניט אַוועקגיין פון שטוב ביז איך וועל צו־ריק קומען.

— וואוהין גייסטו?

— איך גיין אַריבער צום שווער.

— צום שווער? זייער גלייך . . . . זייער גלייך טוטסטו, טאָכטער — דאָס בעסטע איז שלום מאַכן.

ער האָט איר אַרויסגעבאַגלייט פון שטוב און קיידי איז שטילשווייגנד אַוועקגעגאַנגען צו דער סטריט קאַר. איצט איז זי געווען אַנטשלאָסן און פעסט ביי זיך: זי האָט ניט פאַר וואָס צו זיין צו־קרינג מיטן אַלטן, זי דאַרף אין זינען האָבן איר קינד.

ווען זי איז אָנגעקומען צום הויז פון איר שווער, איז זי א ווײַלע שטיין גע־בליבן און זי האָט זיך אַרומגעקוקט מיט ווייטאָג: אַם איז דאָס אַרט און וואָ־נען מען האָט מאיר פאַרטריבן! נאָט! ווי לאַנג עס איז שוין! איר האָט זיך נעראַכט, אַז ס'זיינען שוין דורך יאָרן פון דאַמאָלסט אַז, און אַט איז צוריק. דאָס הויז וואו זי איז געווען געליבט און גע־שעצט. דאָ איז זי געווען די גאַנצע באַ־לעבאָסטע און איצט — איצט שטייט זי פאַר דער טיר א פרעמדע. אַן עלנטע, אַן איינזאַמע און פאַרלאָזענע. איצט איז זי דערשלאָגן, געפאַלן ביי זיך, ווי אַן אַרי־מע בעטלערקע זעט זי אויס, און צוליב וואָס? צוליב דעם וואָס בענדזשאַ־מין איז פאַרליבט אין זיין שטיף מוטער... דאָס האַרץ האָט זיך איר צוזאַמענגעדרייט פון שאַנדע און ווייטאָג. ביי וואָס איז זי איצט געבליבן? איר צירונג איז אויף פאַר'משכונ'ט און ס'איז גאָר קיין האָפע־נונג נישטאָ אויף בעסערע צייטן. פריער האָט זי געהאַפט, אַז נאָכדעם ווי בענ־דזשאַמין האָט באַקומען א שטעלע, וועט איר בעסער ווערן, אָבער איצט? וואָס איז איר בענדזשאַמין? וואָס קער זי זיך אַן מיט אים? ער איז איר א פרעמדער, א ווילד פרעמדער. וואָס האָט איר אָפּ־גענאַרט און איר דאָס לעבן צעבראָכן.

איצט האָט זי זיך געפילט שולדיק. אי קעגן זיך אַליין און קעגן איר שווער — ווען זי וואָלט זיך ניט אַריינגעמישט, ווען זי וואָלט ניט אונטערגעהאַלפן דעם קריג, קאָן דאָך זיין אַז עס וואָלט איינגאַנצן ניט געקומען צו דעם . . . זי וואָלט ניט פאַר־טריבן געוואָרן פון דער הויז. און וואָס איינגנטלאַך האָט עס איר געאַרט אַז דער אַלטער האָט געוואָלט חתונה האָבן? און זי — זי האָט זיך געלאָזט אָפּנאַרן, זי האָט דאָך אפילו קיין אַנונג ניט געהאַט, וואָס דאָ טוט זיך. זי האָט דאָך ניט פאַר־שטאַנען אַז בענדזשאַמינס כעס איז גע־קומען פון אייפערזוכט צו סילוויאַ'ן. אַ, ווען זי וואָלט דאָס געווען געוואוסט . . . דערווייל האָט זיך געעפנט די טיר און די דינסט איז אַרויסגעקומען, און ווען זי האָט דערזען קיידי'ן, האָט זי אַרויסגע־שטעלט פאַרוואונדערטע אויגן און דאָס פּנים איז איר געוואָרן ווי זי וואָלט ניט געגלויבט אירע איינענע אויגן, אַז זי זעט דאָס קיידין שטיין אין דרויסן.

— ראַוז! וואָס מאַכסטו ראַוז? — האָט קיידי א פרעג געטאָן.

(ווייטערעס פונעם)

זינדיק בלוט
(פאַרזעצונג)
דער שוואָגער האָט געצויגן פון די אַקסלען, נאָר געפאַרן איז ער. זיין זיינען דורכגעפאַרן די נאָס. בענדזשאַמין האָט אַראָפּגעצויגן זיין קאָפּ צווישן די אַקס־לען. גיין! די מאַשין איז נישטאָ. אַז דאָ איז זי דאָך געשטאַנען, ער געדייַנקט גוט: לעבן דער הייזקע מיטן גרינעם פּאַרטש — און זי איז נישטאָ . . . הייסט עס? וואָס אַזוינס הייסט עס? עס הייסט אַז מען האָט די מאַשין פאַר־נומען אין פאַלס . . . איז וואָס זשע.

— ער האָט אַליין נישט געוואוסט פאַר וואָס דאָס איז אַזוי, נאָר אַס איז איצט קלאָר געוואָרן, אַז עפּעס וועט נאָך היינט געשעען.

— פאַר אַביסל שנעלער.

— די איילסט זיך?

— ס'איז שוין נישט איבעריק פרי. און געמיינט האָט בענדזשאַמין אַז דער שוואָגער וועט דורכפאָרן גיך און ער וועט נישט זעען, אַז ביי זיין פאָטער איז אָפּגעברענט געוואָרן דער נאַראַדוש.

— וואָס איז דאָ געשען? א שריפה?

— האָט דער שוואָגער געפרעגט ביי בענדזשאַמינען.

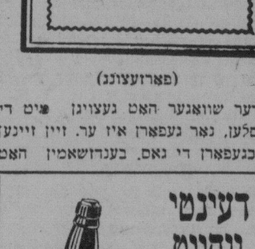

דעינטי
ווהייט
איז א גלענצענדער דיזינפעקטאַר פאַרן טוילעט, סינקס, קעלער, נאַרבערזש קעגן, איינכאַל נע־נוצט — אַלע מאָל געגוצט.
גענוצט אין פראַנקרייך פאַר 50 יאָר.

אָט איז א צימער וואָס צאָלט פאַר זיך רענט

...געווען א צייט ווען דאָס איז קיין צימער ניט געווען. דאָס איז געווען ניט מער ווי א נוצלאָזער פּלאַץ אונטער'ן דאַך. שפּעטער האָבן מיר זיך דערוואוסט ווי גרינג עס איז צו אויסנוצן דאָס פּלאַץ מיט ט ע ן/ט ע ס ט און מיר האָ־בען עס פאַרוואַנדלט אין א פאַרווייַלונגס צימער.

אָבער די גרויסע איבעררא־שונג איז געקומען ערשט נאָכדעם. ווען מיר האָבן אי־בערגעבויט דאָס צימער מיט ט ע ן/ט ע ס ט האָבן מיר אויך אַריינגעשאַפן אינסולי־שאָן צווישן דעם דאַך און דעם איבעריקן טייל פון דער הויז. די היץ איז ניט מער אַרויסגערונען. דאָס הויז איז מיט אַמאָל געוואָרן מער באַ־קוועם און דער קוילן ביל איז געוואָרן ווייניקער.

איצט, דאָס וואָס מיר שפּאַרן יעדעס יאָר אין קוילן, באַ־טרעפט א שיינע פאַר דאָלאַר ווי אַן איינקונפט פונ'ם צי־מער און אין דער זעלבער צייט נוצן מיר אויך דעם צימער.

מיר האָבן געכאַפּט צוויי פויגלען מיט איין שאָס . . . מיר האָבן צוגעקראָגן נאָך א צימער און מיר האָבן פאַר־קלענערט די אויסגאַבן פון באַהייצונג אויף כמעט א דריטל. ניט אַזוי שלעכט פאַר ט ע ן/ט ע ס ט.

INSIST ON TEN-TEST INSULATING BUILDING BOARD ACCEPT NO SUBSTITUTE

פאַר פולע איינצעלהייטן, אָפּשאַצונגען און א. וו., רופט אָפּ

WESTERN DISTRIBUTORS

The T. R. Dunn Lumber Company Ltd.

WINNIPEG, MAN.

TELEPHONE 26 097

פאַרקויפט ביי אַלע גוטע לאָמבער דילערס

TDIB

EDWARDSBURG
CROWN BRAND CORN SYRUP
BENSON'S GOLDEN SYRUP

דיזע געשמאַקע סירופּס ווייַנען די ביליק־סטע און צווישן די סאַמע געשמאַקע דע־זערטן וואָס איר קאָנט קויפן. סערווירט זיי מיט ברויט און פּוטער — דאָס וועט מיינען א גרעסערע איינשפּאַרונג אין אייערע שפּייז בילס.

THE CANADA STARCH CO., LIMITED, MONTREAL

א פיינער פלייוואַר פאַר פיינערע געשמאַקן
סערווירט
קאַלגאַרי
דראַי
דזשינדזשער אייל
CALGARY BREWING & MALTING CO. LTD.

אויב איר בויט, איז אייער קרעדיט גוט מיט אונז
איר קאָנט קויפן אויף מאָנאַטלאַכע אָפּצאָלונגען
אונזערע פּרייזן זיינען ניידעריקער
אַראַנזשירט מיט אונזער הויפּט אָפיס
200 TRADERS BUILDING
אָדער יאַרד
10 AVE. 9 ST. WEST
CROWN LUMBER CO., LTD.

CASCADE CAFE
CALGARY and BANFF
811 CENTRE STREET
Calgary, Alta.
איינער פון די סאַמע מאָדערנע, סאַניטאַרע און אַפּ טו דייט רעסטאָראַנען
ספּעשל לאָנטשעאָן 40 סענט
דינערס צו צוציענדיקע פּרייזן
GEORGE ANDREWS, Mgr.

גאָלאָנאָנס ברויט
איז גוטער ברויט
ווערט פאַרקויפט אין אונזערע 7 סטאָרס אין קאַלגאַרי
4 פאַר 25 סענט
דעליווערט צו אייער טיר צו 8 סענט
א לאָבן אָדער 13 פאַר $1.00
מיר נוצן ריינע וועדזשעטייבל און פּוטער פעטס אין אַלע אונזערע ברויטן און קייקס.
PHONE L1990 M9689

איך וועל איבערקוקן אייער דזשאָב און אייך געבן א פּרייז צו יעדער צייט
G. J. FITZGERALD
פּלאָמבער און גאַז פיטינג
898 9th Ave. East Phone E 5792
CALGARY

DALES
Hot Roast Chickens
4טע סטריט וועסט, אַנטקעגן אימאָנס.
ביי דער סיין פון דעם גאָלדענעם האָן.

ברודער מארד

עכטס אינטערעסאנטער און שפאנענדער ראמאן

(פארטזעצונג)

א שאד, א שאד, האט מאקארטי אויס־גערופן.

— פאטער, דו האסט דאך מיר געזאגט, אז דו ווילסט מיט מיר ריידן וועגן א פא־מיליען אנגעלעגנהייט, — זאג מיר ליבער, פון וואס ווילסטו דאס אייגנטלאך ריידן מיט מיר.

מאקארטי האט אנגעהויבן צו הוסטן ווי איינער וועלכער ווארגט זיך מיט א ביין, ער האט פארשטאנען אז מיט אזא גראדן, ערלאכן און אפענעם כאראקטער, ווי זיין טאכטער איז, קאן מען גאר נישט מאכן, מיט די חכמות און קונסטשטיק וועלכע די אמעריקאנער רופן "בלאפן" און די איירא־פייער זאגן "ווארפן יענעם זאמד אין די אויגן". מיט אזא כאראקטער מוז מען זיין אפנהערציק און ריידן וואס מען דארף. ער האט איינגעזען, אז ער מוז מיט איר ריידן גאנץ אפן.

— מערי, דו ביזט שוין אין די יארן ווען א מיידל דארף חתונה האבן, — האט ער אנגעהויבן, האסטו שוין דאריבער נאכ־געדאכט.

— צו וואס פרעגסטו עס ?

— איך בין דאך דיין פאטער און דארף אויף דענקען איבער דעם.

— פאטער ! צו וואס טויג דאס פלוי־דערן ? איך פארשטיי אז דו ביזט געקומען צו מיר מיט א געוויסן פלאן, זאג מיר דיין פלאן, וועל איך וויסן וואס דיר צו ענטפע־רען.

— דו האסט פאלקאם רעכט, טאכטער. עס איז איבעריק פיל צו ריידן. — דער אלטער ארמסטראנג איז נאר וואס געוועזן ביי מיר.

— ער ? — האט מערי געפרעגט אי־בערראשט.

מאקארטי האט זיך צעלאכט :

— ניין, מיין טאכטער ! אט האסטו שוין א טעות ! דענקסטו ווירקלאך, אז דער אלטער ארמסטראנג דענקט נאך צו הוי־ראטן.

— וואס זאל איך וויסן, פאטער ? דו זאגסט מיר האלבע ווערטער פון וועלכע איך קאן ניט קלוג ווערן.

— נו, גוט, ליבע טאכטער ! איך וועל מיט דיר ריידן גאנצע ווערטער, — דער אלטער ארמסטראנג איז געקומען בעטן דיין האנט פאר זיין זון דזשיימס.

מערי האט געשוויגן.

— דו ווייסט דאך געוויס, אז דער אל־טער ארמסטראנג איז זייער רייך, — האט מאקארטי ווייטער געזאגט, — ער האט נאר איין איינציקן זון, וועלכער וועט פרי־ער אדער שפעטער ירשונ'ען דאס גאנצע פארמעגן. איז עס ניט א גליק פאר אונז. דער אלטער ארמסטראנג שעצט דיך און אכטעט דיך זייער. ער האט מיר אליין גע־זאגט, אז ער האלט דיך פאר א גוט, קלוג און פעאיק מיידל. ער וועט פאלגן אלעס וואס דו וועסט אים הייסן. דו וועסט זיין די קיניגן פון זיין הויז, דו וועסט באהערשן דעם פאטער און דעם זון, דו וועסט טאן, וואס דו וועסט וועלן. איז עס ניט א גליק.

— און וואס האסטו געענטפערט דעם אלטן ארמסטראנג.

— איך האב אים געענטפערט, אז איך מוז פריער איבערריידן מיט דיר איבער אזא וויכטיקע אנגעלעגנהייט.

— אלזא, ביזטו איינפארשטאנען, אז איך זאל הייראטן דעם יונגן ארמסטראנג?

— ווי קאן איך זיין דאגעגן ? יעדער פאטער וויל פארזארגן זיין קינד. איך זע פאר דיר א גליק צו הייראטן א מענשן, וועלכער פארמאגט 50 מיליאן דאלאר.

— און די סצענע אין שענק פאריקע נאכט ?

— א, דאס אזי ניט מער ווי נארישקייטן, מיט יעדן יונגן מאן קאן דאס זעלבע פא־סירן, דזשיימס ארמסטראנג איז ניט ער־גער פון אנדערע. ער איז נאך יונג. דו וועסט געוויס מאכן פון אים א לייט. מיר האבן שוין געזעען אזעלכע פאלן, אז יונ־גע לייט לעבן לוסטיק, ביז זיי הייראטן און ווערן אנשטענדיק.

— דו האסט פיליכט רעכט נאך דיין מיינונג, איך דענק אבער אנדערש וועגן דער דאזיקער אנגעלעגנהייט.

— אלזא, ווילסטו אים אפזאגן ?

— יא, פאטער !

— טאכטער ! דאס זאלסטו ניט טאן ! — האט מאקארטי אויסגערופן, — אזא פארטיע קריגט מען ניט אזוי לייכט. פופ־ציק מיליאן דאלאר ! וואו קריגט מען אזא גלענצנדע פארטיע.

— פאטער איך קאן ניט הייראטן א מענשן, וועלכן איך פאראכטע, — האט מערי געענטפערט שטאלץ.

— אך גאט, הייראטן דען נאר מענשן וואס ליבן זיך ? מען הייראט פריער, דערנאך הייבט מען זיך אן צו ליבן. איך האב דיין מוטער אויך ניט ליב געהאט, ווען איך האב זי געהייראט און פונדעסטוועגן האבן מיר געלעבט גאנץ גליקלאך.

מערי איז געווארן בלייך און האט ארויסגעלאזט א טיפן זיפץ. זי האט גוט געוואוסט ווי אומגליקלאך איר מוטער איז געוועזן. ניט איין מאל האט מערי גע־געזעען, ווי איר מוטער האט געוויינט. זי האט ניט געקאנט איבערטראגן די דאזיקע פרעכקייט, דעם דאזיקן ליגן, וועלכן איר פאטער האט נאר וואס ארויסגעזאגט אזוי גלייכגילטיק און אזוי רואיק.

—פארגעס ניט מערי, אז דו טוסט דער־מיט א גרויסע זאך, — האט מאקארטי ווייטער געזאגט, דער אלטער ארמסטראנג האט עס מיר אליין געזאגט. נאר דו ביזט אומשטאנד צו מאכן אן אנשטענדיקן מענ־שן פון זיין זון. ער וועט דיר פאלגן, ער וועט האבן רעספעקט פאר דיר און דו וועסט קאנען טאן פיל גוטעס מיט זיין געלט. דער אלטער ארמסטראנג האט מיר דערציילט, אז ער איז א מיטגליד פון א סך פאראיינען און געזעלשאפטן, וואו דו ביזט אויך א מיטגליד. ער געפינט, אז וואס דו זאגסט איז איז גוט און ריכטיק, ער וויל דיר איבערגעבן אלעס. דו מעגסט טאן מיט זיין געלט וואס דו ווילסט. איז עס ניט א וואוילטאט, א מצוה, אנצונעמען די דאזיקע פארטיע ?

— האסטו דערציילט דעם אלטן ארמ־

טוט דער קאָפּ וויי?

די ארבעט וועט ניט ווארטן ביז דער קאפוויייטיק וועט אוועק. זוכט ניט קיין סימפאטיע אין אזעלכע צייטן, נאר נעמט אספירין. עס האט קיינמאל ניט קיין דורכפאל.

זייט ניט קיין כראנישער ליידנדער פון קאפוויייטיק, אדער פון וועלכן עס איז אנדער ווייטיק. זעט א דאקטאר און געפינט אויס די אורזאך. אין דער זעלבער צייט, שפילט ניט די ראל פון א מארטירער. עס איז דא שטענדיק שנעלע באקוועמלאכקייט אין אספירין. עס טוט קיינמאל ניט קיין שאדן. איז דאס ניט נאריש צו ליידן פון וועלכן עס איז נוצלאזן ווייטיק? עס קאן אפשר זיין אן איינפאכער קאפוויייטיק, אדער עס קאן זיין נוראלדזשיא אדער נוריי־טעס. רומאטיזם, לאמבעגא. אספירין איז נאך אלץ די קליגסטע זאך צו נע־מען. עס איז כמעט ניטא וועלכע עס איז שטעכעניש אדער ווייטיק פון וועל־כע די דאזיקע טאבלעטס זאלן ניט קא־נען באפרייען; זיי זיינען א גרויסע באַ־קוועמלאכקייט פאר פרויען וועלכע ליידן פעריאדיש; כאפן זיך פון שטענדיקע פעריאדישע קאפּוייטיק צו דערלאנגען.

קויפט די באקס וואס זאגט אספירין און האט די עכטע געדרוקט אין רויט. עכטע אספירין טאבלעטס דריקן ניט דאס הארץ. ביי אלע דראגיסטן.

BAYER

ASPIRIN

געמאכט אין קאנאדע

מערי האט געשוויגן, וואס האט זי גע־קאנט ענטפערן איר פאטער ?

— ווען וועסטו מיר גיבן א געוויע אנט־ווארט ? — איך דענק, אז דריי טעג זיי־נען גאנץ גענוג זיך צו איבערלייגן.

— איך פארלאנג דריי וואכן צייט.

— דריי וואכן איז אביסל צופיל. אין דריי וואכן קאן מען אויסכאפן אזא גלענ־צענדע געלעגנהייט, אבער ווען דו פאר־לאנגסט עס, מוז איך צו שאקלען מיט'ן קאפ. אלזא אין דריי וואכן ארום וועסטו מיר גיבן א געוויע און באשטימטן ענט־פער ?

— יא, פאטער.

— דאן א גוטן טאג, טאכטער !

— א גוטן טאג, פאטער !

דער פאטער איז ארויסגעגאנגען פון צימער. ער איז געווען צופרידן.

— זי וועט דאך איינזעען, אז פופציק מיליאן דאלאר געפינט מען ניט אויפן גאס. מערי איז א קלוג מיידל, זי וועט דאך נאכ־געבן און וועט הייראטן דעם יונגן ארמ־סטראנג, דאן וועל איך ערשט אנהייבן צו

(ווייטערעס קומט)

א פסח מתנה פון אמע־ריקע פאר שלמה רובין אין גאליציע

(פון דער סעריע "ערב פסח אין דער אלטער היים")

שלמה רובין איז שוין א איד אין די יא־רען. ער וואוינט מיט זיין פאמיליע אין א קליין, ארעם שטעטל אין גאליציע. ווען ניט זיינע קינדער אין אמעריקע וואלט ער ניט געהאט מיט וואס א טאג איבערצוקומען. די קינדער פארגעסן אבער אין אים ניט און דער אלטיטשקער מיט די פאר דאלאר וואס ער קריגט פון זיי פון צייט־צו־צייט, שלאגט ער זיך ווי עס איז דורך. לעצטן יאר האט ער געראפט חתונה מאכן די עלטע־רע טאכטער וואס איז געבליבן נאך אין דער אלטער היים, האבן די קינדער פון אמעריקע צוגעשיקט אביסל געלט אויף נדן און אויך אויף חתונה־הוצאות. עס איז פאַ־ראנען נאך א טאכטער אן אלמנה, לעבט זי אויך אויף דער שטיצע פון די איינענע אין דעם גאלדענעם לאנד. אט אזוי האלט עס שוין אן שיינע עטלאכע יאר.

ווען עס קומט אבער ערב פסח, שיקן די קינדער פון אמעריקע צו דעם אלטן שלמה עקסטרא געלט אויף יום טוב און אויך א מתנה וואס איז אנגעלייגט ביי דער פאמיליע אין גאליציע נאך מער ווי געלט. די מתנה באשטייט אין מאנישעוויטץ מצה און מצה־פראדוקטן. שלמה'ס קינדער גי־בען אריין דעם ארדער דא אין אמעריקע צו דער מאנישעוויטץ מצה קא. און די פארטרעטער פון דער פירמע אין פוילן און גאליציע זעען שוין אז די מצה און די מצה פראדוקטן זאלן צוגעשיקט ווערן אין צייט אויף פסח. אין יעדן נאך פסח שיקט דער אלטער פאטער א בריוו צו די קינדער אין אמעריקע אין וועלכן ער באדאנקט זיי פאר דעם וואס זיי האבן ניט פארגעסן די אלטע טאטע־מאמע און ער באדאנקט זיי באזונ־דערס פאר די מאנישעוויטץ מצות. "זאל דער אויבערשטער דערפרייען אייער הארץ ווי איר האט אונזער הארץ דערפרייט דעם פסח". שרייבט דער אלטער שלמה. מיר האבן געהאט הנאה פון די מאנישעוויטץ מצות ביי די סדרים און א גאנץ פסח. און אלע מאל האבן מיר דערמאנט אייער נא־מען און אייך געבענטשט". אט אזעלכע בריוו קריגן טויזנטער אידן אין אמעריקע וואס שיקן מאנישעוויטץ מצה אויף פסח צו זייערע קרובים און איינענע אין דער אלטער היים.

(*

שיינדל פעטשין ע"ה

מיט טיפסטן מיטגעפיל צו חברה און חבר ב. מילער אויף דעם פארלוסט פון זייער מוטער און שוויגער. מיר ווינשן זיי גע־טריסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

ה. און פ. מארגאליס
און פאמיליע

"ריווערסייד דרייוו"

דראמע פון ל. קאברין

אין קווינס טעאטער

פרייטאג דעם 20טן מארץ

8.30 אוונט פונקט

בילעטן צו באקומען אין פיפלס בוק סטאר (טעל. 57 646) און א גאנצע וואך אין קאסע פון קווינס טעאטער צווישן 3 און 6 און 7 און 9 נ. מ.

פרויען, קאָנט איר באגרייפן

וועש פון א פולער וואך געמאכט וועש פון א פולער וואך געמאכט ניקער ווי צוויי שטונדן.

פינף מינוט אין א פולער טאב ! וועש פריש און ריין, אזוי געמאכט דורך דער שנעלער, איידעלער אר־בעט פון דער דאזיקער מערקווירדי־קער טהאר אגיטייטאר.

$133.00

קעש אדער $5 איינצאלן

באלאנס מיט א קליינעם אינטע־רעסט טשארדזש פארשפרייט אי־בער 24 מאנאטן; שטעלט אוועק א טהאר אין אייער היים.

זעט דעם גלאנ־ציקן גרינעם ענעמעל פיניש, איר שיינע צייכענונג. איר קאמפאקטערסייז. באַ־טראכט עס, זעט עס אין דער אר־בעט. דאמאלסט וועט איר וויסן פארוואס טויזנ־טער פרויען אין שטאט קלייבן אויס א טהאר. האט א דעמאנ־סטריישאן אין דער היים און איר וועט זעען אז דאס איז באמת א וואונ־דערבארער וואשער.

פריי

א ספעשל בלויז פאר איין מאַ־נאט—מיט יעדן געקויפטן נויא־שער אויפן באַ־זיס פון איין יאר אויסצאלן, $20.00 איינ־צאלן, וועלן מיר געבן פריי אן עכטן האַט־פאינט זעקס פונטיקן פרעסל, ליסט פרייז $4.85.

דאס איז אנגע־ווענדעט אויף אויסבייטונגען פון $10.00 און אונטער.

WINNIPEG ELECTRIC COMPANY

511 SELKIRK AVE. — POWER BLDG.

1841 Portage Ave., St. James—Marion and Tache, St. Boniface

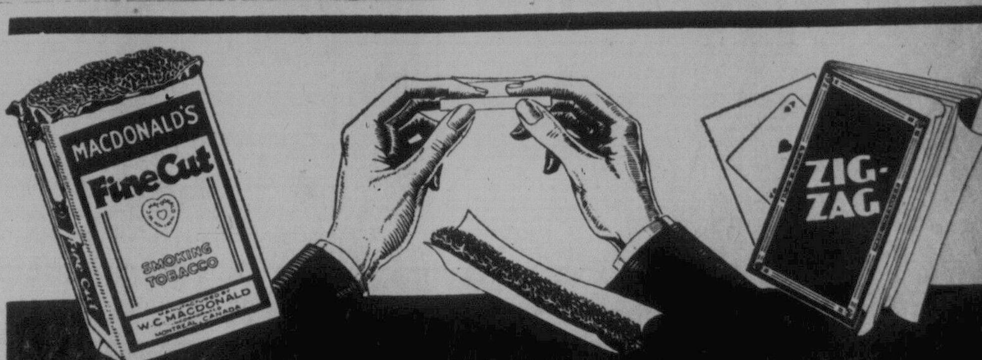

MACDONALD'S Fine Cut

מיט זיג - זאג סיגארעט פאפיר צוגעלעגט

א טור אין דער אלטער היים

פראגראם פון א טור פאר אייער נייע 1931 גערבסט סעזאן יערליכער ... אין דער היים !

שיפן פון דעם קאנאדער פאסיפיק איז ... פרייז ...

פאר אינפארמאציע און רעזערוואציעס ווענדעט זיך צו

W. C. CASEY
Gen. Pass. Agent
C.P.R. Bldg.
Main & Portage,
Winnipeg

CANADIAN PACIFIC

בריוו אין רעדאקציע

פראטעסטירט קעגן א בריוו

ווערטער רעדאקטאר : —

אלס שטענדיקער לעזער פון "דאס אי־דישע ווארט" בעט איך אייך צו פארעפנט־לאכן מיין פראטעסט קעגן דער רעדאקציע פון "דאס אידישע ווארט" פאר פארעפנט־לאכן דעם בריוו פון מר. בלאשטיין אין לעצטער פרייטאגדיקער אויסגאבע. איך בין ניט קיין שרייבער איך זאל אריין אין א פאלעמיק מיט הער בלאשטיין, איך וויל נאר זאגן, ער זאל ניט זארגן פאר די אראַ־בער, — זיי קאנען אליין זיך באזארגן, און אנשטאט מטהר זיין אנדערע, זאל ער זיך אליין מטהר זיין. מיר דארפן ניט פארזאר־גען די גאנצע וועלט, ווייל די וועלט זארגט זיך זייער ווייניק פאר אונז.

מיט אכטונג,

ל. ספיוואק, 1798 לאגאן עווע.

מצה — מצה

קאנטרי אידן, סטארקיפערס מצה דילערס

איך בין מודיע אז דעם יאר ווי אלע יאר פארקויף איך אלערליי סטייטסער און ווי־ניפעגער מצה. האלסייל פרייז. שיקט אייערע ארדערס אין צייט. מיין נאמען גאראנ־טירט ראיעלע באהאנדלונג

ד. טאלטשינסקי

465 פריטשארד עווע. טעלעפאן 54 336

איך וויל אז איר זאלט געדיינקען אויב איר דארפט

אינשורענס

פאר פייער אוטאמאביל פלייט גלאז האלדאפ לעבנס פארזיכערונג

פאנט מיר 52 619 אדער 21 989

A. HARRIS — ארעצקי

וואנצן און קאקראוטשעס

פארניכטעט. ארבעט גאראנטירט

CHARLES RIESS & CO.
376 Colony St. — Phone 33 529

Classified Section — קלאסיפייד סעקשען

ספעציעלע פרייזן פאר ארווערטייזינג אין דער קלאסיפיצירטער אפטיילונג

איין מאל. 5 ס. פער "אגייט ליין"	פאר 3 מאנאטן $2.15
פאר א וואך. 20 ס.	פאר 6 מאנאטן $4.00
פאר א מאנאט. 75 ס.	פאר 1 יאר. $7.50

:: פערזענלאכעס ::

PERSONAL

לייף אינשורענס

בעסער צו האבן א פאליסי און ניט דארפן עס, איידער דארפן דאס און ניט האבן.

P. A. TEMPLETON
807 Electric Railway Chambers
Phone 89 688

טייפרייטערס

באנקראט סייל, רעמינגטאן, אנדערוואוד, וואודסטאק און א. וו.

T. A. WEIR
Ph 28 800 247 Notre Dame Ph. 24 783

הייס און אפיס פורניטשור פארלאנגט פאר מזומן געלט.

KILSHAW'S
Auctioneers
Canada Bldg. Phone 29 040

AACTIVE MESSENGER & TRANSFER

פורניטשור געמופט

PH. 26 062 — 121 ALBERT ST.

ווארפן אויף קארטן און פראגעס פארענט־פערט. מיר רעכענען ניט קיין באשטימטן פרייז: 252 קענעדי סטריט.

SEMO SKIN REMEDY

היילט עקזעמא, פסאריאזיס, אלע הויט קראנקהייטן. אויסערלאכער קאנסער גע־היילט. בראדאוועס און פלעקן אראפגענומען אן ווייטיק. $1 און $2 א פלעשל. אלע מעיל ארדערס אויסגעפילט. די גאנצע ארבעט גאראנטירט

C. H. McDONALD, L.M.F.
252 Kennedy St. Winnipeg

M. B. MORANTZ & CO.
Accountants and Auditors

אונזער באדינונג שליסט איין

בוקקיפינג, אודיטינג, אינקאם טעקס סטייטמענטס, פינאנציעלע סטייט־מענטס, אינוועסטיגיישאנס, קארעס־פאנדענץ און סטענאגראפיע. אפיסעס, וועמעס ביזנעס קאנען ניט בא־שעפטיקן א שטענדיקן פארוואלטער, קא־נען באקומען די דאזיקע באדינונג פאר זייער א קליינעם קאסט.

מ. ב. מארענץ און קא.

Office: 277 Selkirk Avenue
Phone 56 984 Res. 55 902

לערנט זיך טייפרייטן

פארזארגט זיך מיט א קאפיע פון "טאטש מעטאד טייפרייטער אינסטרוקטאר", א פראקטישער קורס וואס לערנט טייפינג אין א קורצער צייט. פרייז 30 סענט.

H. NEWALL
220 Bannatyne Ave., Wpg.

סוטס און אווערקאוטס געניייט צום מאס. הויזן צוצופאסן צו קאוטס און וועסטס. "מיר קאנען צופאסן צו אייערע"

DOMINION TROUSER CO.

גרעסטער אסארטמענט פון פעטערנס אין קאנאדע.

290 PORTAGE AVE. WPG, MAN.
(Over Lyceum Theatre)

CHESTERFIELD HOUSE

פאר טשעסטערפילד און טשערס צו נידעריקע פרייזן

סליפ קאווערס ריפערס און איבערציאונגען אויך געמאכט פון עקספערטן

639 PORTAGE AVE.

2 טירן איסט פון שערברוק סטריט דזשאראדזש האר, איינגטימער טעלעפאן 33 362

סייפס — סעקאנד־הענד

אין די מייסטע סייזעס, ביליק. טערמס, אויב געוואונשן. אלע סארטן סייפס גע־עפנט און פארריכט.

CANADIAN DIEBOLD SAFE CO.
183 Notre Dame Ave.

געשעפט געלעגנהייטן

Business Opportunities

אפארטמענט בלאק, 4 סוויטס, יערלא־כער רענט $3,120, וועט פארבייטן אויף הייזער אין שטאט.

גראסערי און קאנפעקשאנערי, גרויסער רעגלמעסיקער טרייד, סטאק און פיקס־טשורס $3,500, אומזאץ $1,600 א מא־נאט. רענט $40, מיט 3 רומס.

אפארטמענט בלאקס, טעראסעס, היי־זער און פארשיידענע מציאות אין ביזנעס.

SCOTT REALTY CO. Ltd.
11 C.P.R. Office Bldg., Phone 89 644

גראסערי, קאנפעקשאנערי און פול, 60 מייל פון ווינניפעג, אן אויסערגעוויינלאך גוטע געלעגנהייט פאר מאן מיט $1,200 קעש. א זיכערער פלאץ פאר מאכן א לעבן און גוטע פראפיטן.

גראסערי און קאנפעקשאנערי אין צענ־טער פון שטאט. סטאק $400, פיקסטשורס $350. רענט מיט 4 רומס, $40. און אויס־געצייכנטער לאקיישאן.

קאנפעקשאנערי און רעסטאראן, עטלא־כע גוטע געשעפטן אין און לעבן דער שטאט.

אויב איר ווילט א געשעפט, זעט

ת. פערלמאן און נ. זעלטשען

MUTUAL AGENCIES
874 Main St. Phone 51 000

:: שטעלע פארלאנגט ::

SITUATION WANTED

ב. אקסעלראד, בוקקיפער מיט 8 יאר דער־פארונג, פארלאנגט שטונדן ארבעט. בעס־טע רעפערענסעס. טעלעפאנירט 57 681 פון 9 פרי ביז 12 בייטאג און פון 2 ביז 6 נאכמיטאג.

א סיילסמאן מיט גוטער דערפארונג אין דזשענעראל ביזנעס, זוכט א שטעלע אין שטאט אדער קאנטרי. קאן געבן די בעסטע רעפערענסעס. זיך ווענדן צו ה. שולמאן, 69 אייקינס סט., טעלעפאן 55 421.

:: צו פארקויפן ::

FOR SALE

מיר האבן נאר וואס דערהאלטן 5 נייע ליסטינגס פון 5 סטארס. אלע אין דער וועסט און אין דער סאוט ענד, מיט פיקס־טשורס פון $500 ביז $800 און יעדער סטאר, מיט א וועכנטלאכן אומזאץ פון $400 ביז $650. דאס איז א נייע ליסטינג וואס איז נאך ביז איצט מיט קיינעם ניט געליסטעד געווארן. פאקטיש האט מען די סטארס ביז דעם 12טן מארט ניט געוואלט פארקויפן, דאס איז אן אויסערגעוויינלא־כע געלעגנהייט פאר אייך, סטאר קונים, צו קויפן די ריכטיקע ביזנעס אויף וועלכע איר האט לאנג געווארט.

אינפארמאציע געגעבן נאר פערזענלאך ביי

Sheps Agencies Ltd.

804 מיין סטריט

טעלעפאנס 55 761 און 53 807

געלט צו לייען אויף 6½ פראצענט. אינשורענס פאר אלערליי צוועקן. סוויטס און הייזער צו פארדינגען.

גאראנטירטע געניצטע קארס

אלע־סארטן און מאדעלן

אויב איר ווילט אן עכטע גוטע געניצטע קאר צו א פאסיקן פרייז, זעט

W. J. BOTTLE
Carter-Latter Motors Ltd.
Phone 89 367 Res. 502 179

צו פארקויפן ביליק א סעקאנד הענד קלא־דינג סטאר און טיילארינג שאפ. קליינער סטאק. ווענדן אין 209 אלעקסאנדער עוו.

פארלאנגט צו קויפן א באטאן מאשין, א באטאן האל מאשין, א קאטינג מאשין און א נייע מאשין. די וועלכע האבן אזעלכע מאשינען זאלן זיך ווענדן אין 593 מיין סטריט, טעלעפאן 25 532.

:: צו פאררענטן ::

FOR RENT

צו פאררענטן א שיינעם דריי רום סוויט אין באלטיק אפארטמענט. מעסיקע רענט. זיך ווענדן צום קערטייקער, סוויט "די", טעלעפאן 56 668.

צו פאררענטן 1 אדער 2 רומס, פאסיק פאר א קאפל אדער פאר איין פערזאן. מיט באָרד. ווענדן אין 471 קאלעדזש עוו.

צו פאררענטן א זעקס רום מאדערנע הויז. זיך ווענדן צו

MISS PATTERSON—465 Flora Ave.

NOKOMIS BUILDING

הארגרייוו און קאמבערלענד ווינגשנסווערטער פלאץ

צו פאררענטן. פאסיק פאר לייכטער מאנופעקטשורינג אדער אפיסעס. ניד־דעריקער אינשורענס רענט.

THE J. McDIARMID CO., LTD.
201 Nokomis Bldg. Phone 26 294

ארבעטער פארלאנגט

HELP WANTED

פארלאנגט א פארטנער, א מאן מיט פיר טויזנט דאלאר, קאן אריין אין א גוטער ביזנעס און מאכן געלט. אלע וואס זענען אינטערעסירט זאל ארויפקומען אין 604 מעקאינטייער בלאק, און פרעגן פאר מר. פאוועל, וועל איך אייך אלעס דערקלערן.

די קאלאניע הירש זוכט א שוחט נסה, מוהל, מאדערנער לערער, וויליק צו צאלן $75 א חודש מיט א דירה און באהייצונג. אויב מעגלאך א גוטן בעל תפילה. פאר איינצעלהייטן זיך ווענדן צום פרעזידענט פון דער קהלה :

MR. I. SUHD
Hirsch :: Sask.

זעט אונזערע נייע ספרינג סחורות

א גרויסער אויסוואל פון וואס אויסצוקלייבן

Dominion Furniture Co., Limited

499 NOTRE DAME AVENUE
PHONES: 86 195 — 87 873

THE TRADERS TRUST COMPANY

אפיציעלע אסיינים, עקזעקוטארס, אדמיניסטראטארס. פינאנציעלע אגענטן

4טער פלאר, יוניאן טראסט בילדינג — טעלעפאן 26 892

ניט צו א מאדערנעם

"טאטש" וואס וועט קיינמאל

ניט ארויס פון דער מאדע

SEAMAN-KENT HARDWOOD FLOORING